

ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
Кафедра журналістики

Кваліфікаційна робота магістра

на тему «Рецепція гонзо-журналістики
сучасними українськими інтернет медіа»

Виконала: студентка 2 курсу, групи 8-0611-ж
спеціальності 061 Журналістика
ОПП Журналістика
Третьяк В. Р.
Керівник – доцент, к. філол. н.
Усманова О. В
Рецензент – доцент, к. соц. ком.
Баранецька А. Д.

ЗМІСТ

Завдання	3
Реферат	5
Вступ	7
Розділ 1. Становлення та розвиток гонзо-журналістики	10
1.1 Передумови виникнення напрямку гонзо-журналістики	10
1.2 Хантер Томпсон та етапи становлення гонзо-журналістики	16
1.3 Жанрові та стилістичні особливості гонзо-журналістики	23
Розділ 2. Рецепція гонзо-журналістики сучасними українськими інтернет медіа	29
2.1 Поява гонзо-журналістики в українському масмедійному просторі. Напрямок «гонзо» як складова роботи у YouTube проекті «Без кісток».....	29
2.2 Напрямок «гонзо» як складова роботи у YouTube проекті «Вечір з Яніною Соколовою»	42
Висновки	54
Список використаних джерел.....	57
Додаток А	64

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет журналістики
Кафедра журналістики
Рівень вищої освіти магістерський
Спеціальність 061 Журналістика

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Чернявська Л.В.

«___» _____ 2022 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Третяк Владі Романівні

1. Тема роботи (проекту) – «Рецепція гонзо-журналістики сучасними українськими інтернет медіа», «Reception of Gonzo Journalism be Modern Ukrainian Online Media», керівник роботи (проекту) Усманова Олена Вікторівна, к.філол.н., доцент, затверджені наказом ЗНУ від «29» червня 2022 року № 743-с.
2. Строк подання студентом роботи – 1 грудня 2022 року.
3. Вихідні дані до роботи – праці вітчизняних та зарубіжних медіадослідників Д. Бенсона, О. Бочковського, І. Вартанова, М. Василенко, Т. Вульфа, А. Іващук, Й. Лося, Б. Потятиник, І. Прокопенко, У. Стенфорда, П. Тамоні, М. Чабаненко, В. Чекмишева та інших.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) 1) виявлення змісту й сутності жанру та простеження розвитку «гонзо» в українських інтернет медіа. 2) ознайомитися з біографією засновника гонзо-журналістики, щоб мати краще розуміння сутності жанру; 3) окреслити основні характерні особливості написання матеріалів у стилі «гонзо»; 4) з'ясувати актуальність напрямку «гонзо» в сучасних українських ЗМІ та в інтернет просторі; 5) виявити ключові ознаки «гонзо» на прикладах сучасних українських інтернет медіа.

5. Консультанти розділів роботи (проекту):

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Дата, підписи	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Усманова О. В., доцент	02.09.2022	02.09.2022
Перший розділ	Усманова О. В., доцент	05.10.2022	05.10.2022
Другий розділ	Усманова О. В., доцент	16.10.2022	16.10.2022
Висновки	Усманова О. В., доцент	28.10.2022	28.11.2022

7. Дата видачі завдання 29.06.2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання	Примітка
1.	Скласти графік виконання роботи, визначити мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження.	5.07.2022	Виконано
2.	Написати попередній варіант вступу і змісту. Підібрати наукову літературу.	12.09.2022	Виконано
3.	Написати теоретичну частину.	10.09.2022	Виконано
4.	Написати практичну частину.	20.10.2022	Виконано
5.	Пройти попередній захист на кафедрі.	08.11.22	Виконано
6.	Виправити недоліки, сформулювати висновки, оформити додатки.	26.11.2022	Виконано
7.	Здати роботу на нормоконтроль, пройти рецензування.	28.11.2022	Виконано
8.	Захист роботи.	14.12.2022	Виконано

Студент _____ В.Р.Третяк
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ О.В.Усманова
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ М.В.Чабаненко
(підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Магістерська робота «Рецепція гонзо-журналістики сучасними українськими інтернет медіа» – основний текст – 50 сторінок. Для виконання дипломної роботи опрацьовано 78 джерел.

Об'єктом дослідження є відеоматеріали YouTube-каналів, а саме проекти «Вечір з Яніною Соколовою» та «Без кісток» за період з березня по вересень 2022 року.

Предметом дослідження є сучасні тенденції розвитку гонзо-журналістики в інтернет просторі України.

Мета дослідження: виявити зміст й сутність жанру «гонзо» та простежити його розвиток у сучасних українських інтернет медіа.

Теоретико-методологічні засади: основу дослідження складають праці, присвячені розгляду журналістських жанрів, зокрема жанру гонзо-журналістики, таких вітчизняних і зарубіжних дослідників Д. Бенсона, О. Бочковського, І. Варганова, М. Василенко, Т. Вульфа, А. Івашук, Й. Лося, Б. Потятиник, І. Прокопенко, У. Стенфорда, П. Тамоні, М. Чабаненко, В. Чекмишева та інших.

Отримані результати: вивчили ключові етапи розвитку, що призвели до утворення напрямку «гонзо»; ознайомилися з біографією засновника гонзо-журналістики; окреслили основні характерні особливості написання матеріалів у стилі «гонзо»; з'ясували актуальність напрямку «гонзо» в сучасних українських ЗМІ та в інтернет просторі; виявити ключові ознаки «гонзо» на прикладі YouTube проектів «Вечір з Яніною Соколовою» та «Без кісток».

Ключові слова: гонзо-журналістика, «гонзо», сучасні інтернет медіа, Хантер Томпсон, українська інтернет журналістика

The master's thesis is devoted to the analysis of such a topical problem as the 67 reception of gonzo journalism by modern Ukrainian internet media.

The object of the research is the video materials of YouTube channels, namely the projects "Evening with Yanina Sokolova" and "Boneless" for the period from March to September 2022.

The main goal of the article is to reveal the content and essence of the genre and trace the development of "gonzo" in modern Ukrainian internet media. This determined the performance of such tasks as:

- to study the key stages of development that led to the formation of the genre;
- get acquainted with the biography of the founder of gonzo journalism in order to have a better understanding of the essence of the genre;
- outline the main characteristic features of writing materials in the "gonzo" style;
- to find out the relevance of the "gonzo" direction in modern Ukrainian mass media and in the Internet space;
- identify the key features of "gonzo" using the examples of modern Ukrainian internet media;
- to confirm the theory that YouTube channels with content created in the "gonzo" genre can be considered journalistic work.

The article examines the main features of the "gonzo" genre, which are inherent in the work of Ukrainian Internet media. First, the study highlights the topic of gonzo journalism as a separate genre. Secondly, the use of features of the "gonzo" genre in journalistic projects on YouTube channels.

The scientific novelty of mass media lies in the fact that creators need to know the theoretical and practical foundations of the direction of gonzo journalism. And it is also worth paying attention to the development of the direction, because it is interesting to the audience.

Keywords: *gonzo journalism, "gonzo", modern internet media, Hunter Thompson, Ukrainian internet journalism*

ВСТУП

Актуальність дослідження. Динамічний розвиток сучасних інтернет медіа призвів до трансформації традиційних ЗМІ. Активне використання мультимедійних технологій для розповсюдження інформації, вплинуло на здійснення більш інтерактивної комунікації між контентмейкером та споживачем.

Становлення механізму роботи інтернет медіа обумовлений підвищенням швидкості створення та публікації інформації, варіації структури подачі та трансформації моделі взаємодії зі споживачем. Інтернет медіа протиставили традиційним ЗМІ неможливу раніше швидкість генерації та передачі інформації, креативний підхід до вирішення проблем, зниження вартості створеного контенту, а що найважливіше, постійну комунікацію зі споживачем.

Інтеграція різних видів інформаційного контенту, з використанням мультимедійних технологій, на базі єдиної платформи, є одним із процесів трансформації сучасної медіаіндустрії та її взаємодію зі старими ЗМІ.

Наразі актуальність споживання професійного журналістського контенту серед аудиторії не зменшилась, однак змінила свою структуру в межах нових умов. Великий вплив на становлення інтернет медіа в усіх країнах світу, зокрема в Україні, мала журналістика США. Вивченню історії Американських ЗМІ приділено велику кількість наукових робіт. Адже американська журналістика є однією з ведучих в світі. Медіа інших країн продовжують переймати методологію американської журналістики.

В Україні гонзо-журналістика зародилася тільки на початку XXI ст., завдяки появі та подальшому розвитку Інтернету. Користувачі здобули можливість швидко споживати інформацію та володіти кількома поглядами на неї. Це стало поштовхом до розвитку блогосфери, адже тепер кожен користувач може представити вільний та незалежний погляд на події у вигляді авторської думки. Саме це стало поштовхом до розвитку жанру в Україні. Зараз в українських медіа транслюється плюралізм та відкритість до нового, але не вся

інформація має можливість потрапити до ЗМІ. Тому багато нетрадиційних, новаторських течій можуть функціонувати виключно в Інтернеті. Отже актуальність роботи полягає у тому, що жанр гонзо-журналістики маловивчений. За весь час його існування, жоден український науковець не зміг присвятити повноцінну велику роботу за темою. Однак гонзо-журналістики має великий потенціал для вивчення та широкі можливості розвитку.

Метою дослідження є виявлення змісту й сутності напрямку «гонзо» та простеження його розвитку в сучасних українських інтернет медіа.

Реалізація мети передбачає виконання наступних завдань:

- 1) вивчити ключові етапи розвитку, що призвели до утворення напрямку;
- 2) ознайомитися з біографією засновника гонзо-журналістики, щоб мати краще розуміння сутності напрямку;
- 3) окреслити основні характерні особливості написання матеріалів у стилі «гонзо»;
- 4) з'ясувати актуальність напрямку «гонзо» в сучасних українських ЗМІ та в інтернет просторі;
- 5) виявити ключові ознаки «гонзо» на прикладах сучасних українських інтернет медіа;
- 6) підтвердити теорію про те, що YouTube-канали з контентом створеним в стилі «гонзо» можуть вважатися журналістською роботою.

Об'єктом дослідження є відеоматеріали YouTube-каналів, а саме проекти «Вечір з Яніною Соколовою» та «Без кісток» за період з березня по вересень 2022 року.

Предметом дослідження є сучасні тенденції розвитку гонзо-журналістики в інтернет просторі України.

Методи дослідження. Для з'ясування сутності напрямку та виявлення особливостей матеріалів у сучасних інтернет медіа було використано такі методи: аналіз, синтез, описовий метод, індукція, метод класифікації та 8, проблемно-тематичний метод, контент-аналіз та дискурс-аналіз.

Методологічну і теоретичну основу дослідження складають праці дослідників жанрів журналістики, зокрема й досліджуваного напрямку, Д. Бенсона, О. Бочковського, І. Вартанова, М. Василенко, Т. Вульфа, А. Іващук, Й. Лося, Б. Потятиник, І. Прокопенко, У. Стенфорда, П. Тамоні, М. Чабаненко, В. Чекмишева та інших.

Наукова *новизна* одержаних результатів полягає у дослідженні принципів роботи проєктів у напрямі гонзо-журналістики на українських YouTube-каналах.

Вперше:

- зібрано історію розвитку напрямку гонзо-журналістики в Україні.
- проаналізовано випуски програм «Вечір з Яніною Соколовою» та «Без кісток» на YouTube-каналах за період з 14.03.2022 по 01.10.2022 року на предмет адаптації напрямку гонзо-журналістики в їх роботі.

Удосконалено:

- дослідження теми гонзо-журналістики в українському журналістикознавстві.

Набуло подальшого розвитку:

- аналіз характерних ознак гонзо-журналістики у сучасних українських інтернет медіа та важливість поширення цієї теми.

Практичне значення одержаних результатів. Матеріали дослідження можуть бути використані під час вивчення курсів з телевиробництва.

Теоретичне значення дослідження. Матеріали магістерської роботи можуть бути використані під час подальших наукових розробок, при написанні курсових та дипломних робіт студентами факультету журналістики, а також для подальших розробок цієї теми науковцями у сфері журналістики.

Структура. Робота складається з двох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний обсяг роботи – 50 сторінок, список використаних джерел включає 78 найменувань, викладених на 7 сторінках.

РОЗДІЛ 1

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ГОНЗО-ЖУРНАЛІСТИКИ

1.1 Передумови виникнення напрямку гонзо-журналістики

Пересічний громадянин доби середньовіччя вів розмірене, але повністю безальтернативне життя. Поведінка та вчинки обґрунтовувалися двома способами: індуктивним мисленням – так було завжди, всі роблять так і я не буду виключенням, та трансцендентним – така воля Божа.

Можна стверджувати, що духовність в цю епоху характеризується релігійністю, яка передбачає домінуюче становище релігії в соціокультурній системі та виконання нею соціальних функцій: смислової, світоглядної, легітимізуючої, компенсаторної та інтегруючої [21]. Отже можливість відокремлено думати та виражати свої емоції була не актуальною для пересічного громадянина. Це характерні особливості премодерну – доби середньовічного розвитку суспільства, ще до початку поступального розвитку виробництва та конструктивно-практичного мислення.

В ході матеріального і природничого прогресу, описи та обґрунтування дій у премодерні перестають влаштовувати звичайну людину – оскільки ця парадигма вже не може переконливо відповідати на питання – її обґрунтування не відповідають безпосередньому спостереженню подій соціального життя та виробничої практики при взаємодії людей між собою та з об'єктами природи. Це відповідає переходу в науці від біблійної картини світу до механічної: період між першою та другою індустріальними революціями, що відбувається між серединою XVI та серединою XIX століття. Настає час модерну.

Модерн – це вихід із традиційного суспільства та традиціоналізму, який передбачає фундаментальні зміни в культурі у найширшому розумінні слова. Йдеться про зміну картини світу та фундаментальних систем легітимації, без чого не може відбутися процес переходу від традиційного порядку до порядку модерну. Модерн – це прогресуючий процес індивідуалізації, що лежить в

основі становлення та розвитку індивіда модерну, для якого характерна влада розуму та раціонального мислення [33].

Індивід починає мислити вільно та звільняється від тягаря, покладеного на нього священними заповідями. Приходить розуміння, що правда не від Бога, а стосунки у соціумі є ніщо інше, як договір між певними групами. Следствием таких розумінь є Французька революція 1789 року, головна цінність якої полягає у прийнятті Декларації прав людини, що докорінно змінила соціально-економічний статус людини [10].

У зв'язку з чим змінюються авторитети та лідери думок, законодавцями трендів для суспільства стають не церковні діячі, а вчені та політики. Відтепер людська постать підкреслена товстою червоною лінією у всій складній структурі світобудови, а світ являє собою складний механізм.

Сукупність усіх цих факторів не тільки подає запит на суб'єктивні думки окремих індивідів, а ще навчає поважати їх. Поступово приходить розуміння, що не існує ніякої глобальної, великої істини. Люди не є складовою чужих глобальних ідей та планів. Отже не слід сліпо довіряти будь-яким авторитетам, а треба критично ставитися до інформації та перевіряти її.

Проте, в першу чергу, це десятилітті запам'яталося людству відновленням, зруйнованого Другою світовою війною, життя. На той час вже набирала оберти інша війна – «холодна війна», найбільше загострення якої спостерігалось у середині 60-их років. Військове та економічне протистояння двох блоків держав: соціалістичний блок – СРСР, капіталістичний – США.

В СРСР почалося відносно пом'якшення після сталінської цензури, що вплинуло на розвиток соціально-культурного сектору країни, а саме кінематографу та театру. В цей же період у США діє «Кодекс Хейса», який суттєво поступався суворістю правил та методів своєму східному візаві [13].

Кодекс являв собою збір правил цензури, що мали характерний вплив на подачу та зміст інформації у кінематографі, рекламі та інших телевізійних матеріалах. У «Кодекс Хейса» не було прямої заборони знімати стрічки, які порушували правила статуту, проте якщо фільм не відповідав прописаним

пунктам, його не допускали до розповсюдження. До повної заборони відносяться такі пункти:

- вживання табуйованої лексики: експресивних виразів, включаючи і такі слова, як God, Lord, Jesus, Christ (якщо тільки вони не вживаються у релігійному контексті), hell, damn, Gawd. При цьому їх можна було показувати написаними (крім відверто нецензурної лайки);

- будь-які зображення із сексуальним підтекст, навіть тіні чи силуети акторів;

- зображення незаконного обороту наркотиків;

- згадування про венеричні захворювання;

- демонстрація родів, навіть у вигляді силуетів;

- висміювання духовенства;

- навмисна образа будь-якої нації та віросповідання.

До сцен, які не рекомендовано висвітлювати було віднесо такі пункти:

- сцени демонстрації насильства: тортури, використання вогнепальної зброї, вибухи, пограбування, прояви жорстокості над людьми чи тваринами, згвалтувань та вбивства;

- контрабанда;

- співчуття до злочинців;

- згадування силових та правоохоронних структур;

- сцени будь якої неповаги відомих та впливових людей [13].

Перераховані пункти демонструють, що навіть у середині ХХ століття, коли годинник світової історії вже рухався до постмодерну, можливість розповсюдження суб'єктивної думки на загальному рівні була мінімальною.

Проте, у 60-70-х роках ХХ ст., епоха постмодерну стрімко входить у життя людей. Постмодернізм виник як інтелектуальна течія, призвана осмислити не економічні, а скоріше політичні та культурологічні проблеми.

Соціологічна та культурологічна критика великих соціально-філософських теорій минулого стає більш жорстокою. Сумніви в тому, що розум та технологічні інновації можуть гарантувати прогрес, просвітництво та

загальне звільнення, ведуть до звільнення від універсальних принципів, теорій та пошуку однієї справжньої правди, до визнання реальності, відмінностей та різnorodності.

Невід'ємними характеристиками переходу до постмодерна стають: ріст особистісної свободи у нерозривному взаємозв'язку з ростом неоднозначності та незахищеності; відсутність можливості контролювати зовнішні обставини, прогнозувати майбутнє; превалювання середньострокових планів над довгостроковими; руйнування автентичності та ідентичності особистості, вибір, у якості стиля життя, існування «тут і зараз» [33].

Постмодернізм кардинально переосмислює соціальну сферу: суспільство розглядається як неупорядковане фрагментарне утворення; уявлення про детермінованість та спрямованість соціального розвитку, змінюється уявленнями про його невизначеність та багатоваріантність. Основна модель розвитку уявляється як радикальне різноманіття та рівноцінність усіх поглядів та способів життя.

Отже, тепер кожна людина – індивідуальна, вона має можливість вільно висловлювати свої погляди та бажання, а також ділитись ними. У цей період події на соціально-мистецькому фронті, породжені новою епохою, розвивається дуже стрімко. Саме тоді, на наш погляд, зародилися декілька ідейних течій, що в подальшому мали вплив на соціальний розвиток суспільства:

– хіпі – міжнародний молодіжний рух, що виник у 1965 році у Сан-Франциско, один з найяскравіших проявів контркультури, мав свободне, пацифістське забарвлення, справив істотний вплив на мистецтво [28].

– фемінізм, доречніше навіть вказати, суфражистський рух – рух XIX і початку XX ст. за виборчі права для жінок. Який включає боротьбу з насильством проти жінок, мізогінією, сексизмом, гендерними стереотипами, створення можливостей для жінок у сфері освіти та праці [25].

Можна вважати, що постійно утворюються та розвиваються соціальна групи, які ідентифікують себе окремо від інших. Індивідуалізація людини стає невід'ємним компонентом загального руху соціально-історичної трансформації

суспільства до їхнього сучасного стану. Процес індивідуалізації, індивід, його об'єктивність та суб'єктивність вишиковуються у певний загальний соціально-історичний процес.

У цьому десятилітті відзначається поява нового напрямку під назвою «новий журналізм», який виник на стику журналістики та літератури. Його становлення відбувалось під впливом В'єтнамської війни та упередженого ставлення до політики президента Ніксона. Найвідомішими представниками стилю вважають таких журналістів: Томас Вулф, Джиммі Брейслін, Гей Таліз, письменники Трумен Капоте та Норман Мейлер.

Нові журналісти вважали що достовірно передати інформацію, можливо тільки за умови використання авторської вигадки. Так, журналісти стверджували, що детальне вивчення фактів реального життя є запорукою істинності. У 1973 році вийшла «Антологія нової журналістики» Т. Вульфа та Е. Джонсона, у передмові якої автори поділились своїм поглядом на головні принципи роботи журналіста:

- завдання журналіста полягає в особистому спостереженні події, яка потім викладається повноцінно та поетапно без опори на джерела;
- репортаж повинен містити максимальну кількість діалогів, які створюють ефект достовірності та сприяють створенню ґрунтовніших характеристик;
- репортаж можна вести від першої особи, що дозволяє дати читачеві повне уявлення про те, що відбувається. Таким чином, персонаж перетворюється на героя роману і поводить з читачем відповідним чином;
- з метою проведення глибокого аналізу ситуації журналіст повинен докладно спостерігати за обстановкою [72].

У 1966 року в американському журналі «Esquire» було опубліковано репортаж під назвою «Френк Сінатра застудився» за авторством журналіста Гея Таліза. У 1965 році автор отримав редакційне завдання взяти інтерв'ю у Френка Сінатри [77].

Френк Сінатра у той період був на порозі свого п'ятдесятиріччя та постійно знаходився під прицілом телекамер, через стосунки з двадцятирічною Мією Ферроу. А також він переймався через свою роль ведучого у шоу під назвою «A Man and His Music» на каналі NBC. А також актор мав багато інших проблем, зв'язаних з його бізнесом, кінокомпанією, лейблом звукозапису та мережею авіаліній. Тому Сінатра намагався якомога рідше спілкуватися з журналістами. Тож коли Таліз звернувся до агентів співака з проханням провести інтерв'ю, вони відмовили йому [77].

Але, замість того, щоб здатися, репортер три місяці, з листопада 1965 року до лютого 1966 року, вів спостереження за виконавцем. Таліз, незважаючи на небажання людей з оточення Сінатри говорити з пресою, наполегливо збирав відомості серед його шоферів, охорони, офіціантів ресторанів та клубів, де часто бував артист [73]. Тож, вже у квітні 1966 року репортаж був надрукований у згаданому раніше журналі.

Стаття починається описанням Френка Сінатри у приватному клубі Голлівуду, де він перебуває у поганому гуморі. Поганий настрій його самого та його персоналу пояснюється тим, що співак застудився і через це не може співати.

«Сінатра з застудою – це Пікассо без фарби, Феррарі без палива – лише гірше. Бо звичайна застуда позбавляє Сінатру цієї незастрахованої коштовності, його голосу, врізається в основу його впевненості в собі, і це впливає не тільки на його власну психіку, а й, здається, викликає щось на зразок психосоматичної носової кровотечі у десятків людей, які на нього працюють, п'ють з ним, люблять його, залежать від нього у своєму добробуті та стабільності» [77]. У наведеній цитаті прослідковується суб'єктивний авторський погляд журналіста на ситуацію, а також використання тропів, а саме порівняння, у першому реченні.

Стиль оповідання в усій статті був далекий від журналістики того часу і вважався областю художньої літератури [78]. У даному творі використовувалися такі прийоми, як сцени, діалоги та оповідання від третьої особи, які були

поширені в художній літературі, але рідко використовувалися у журналістиці. Тому пізніше, сам Вульф, відніс дану статтю до стилю «нової журналістики» [72].

На наш погляд, саме завдяки суб'єктивізму та упередженості автора Гея Таліза, статтю «Френк Сінатра застудився» слід вважати першим прикладом гонзо-журналістики. Тож під впливом течії «нової журналістики» починає свою історію розвитку напрям «гонзо», в основі якого і лежать вільні суб'єктивні думки та досвід окремої людини.

Отже, за допомогою короткого екскурсу в події минулого ми змогли ознайомитися з особливостями мислення людей у різні епохи, а також виділити ключові фактори, що мали вплив на їх розвиток: звільнення від влади церкви; підвищення рівня освіти, а як слідство і рівня життя; прийняття Декларації прав людини; постійний розвиток культури. Всі ці події призвели до вивільнення індивідуальності кожної людини, що стало твердим підґрунтям для розвитку вільних течій у всіх сферах, зокрема і в журналістиці. Тому можемо підсумувати і зробити висновок, що формуванню гонзо-журналістики передував довгий соціокультурний розвиток суспільства.

1.2 Хантер Томпсон та етапи становлення гонзо-журналістики

Хантера Томпсона характеризують як хулігана, алкоголіка та наркомана, проте на ряду з цим, вважають людиною з високими моральними принципами.

Він мріяв стати справжнім письменником, важливою у літературі постаттю. Проте, був змушений працювати у журналістиці, аби мати кошти на життя, і не мав можливості реалізувати свій талант у повній мірі. Із-під його пера вийшла низка чудових робіт, які вже не неодноразово були згадані у тексті: «Янголи пекла», «Страх та ненависть в Лас-Вегасі», «Покоління свиней», «Страх та ненависть – листи», «Краще, ніж секс», «Пісні Приреченого» та ін.

Хантер Томпсон народився у Луїсвілі, Кентукі. У ранньому віці втратив батька, а мати, на фоні пережитого стресу, пристрастилась до пияцтва. Хоча

юнак і був представлений самому собі більшу частину часу, але намагався жити звичайним підлітковим життям та розвиватися. Цікавився спортом, особливо футболом та баскетболом; був учасником літературного клубу «Athenaeum» при школі, пробував писати статті; працював над випуском клубного щорічника «The Spectator» [37].

За декілька тижнів до випуску зі школи, Томпсон втрапив у неприємності: втрутився у п'яну бійку і, завдяки дурній репутації хулігана, отримав строк ув'язнення терміном 60 діб. Після чого його виключили зі школи і він не зміг отримати диплом про середню освіту.

Звільнившись з-під варті Хантер прийняв рішення і записався добровольцем в армію. Здавши екзамени на 97 балів зі 100, він був відправлений на базу Повітряних сил США. Під час служби юнак відвідує вечірні заняття в Університеті Флориди в Таллахассі, що фактично став його альма-матір'ю. У цей же час розпочалась його журналістська кар'єра: Томпсон отримав посаду редактора спортивних новин у журналі «The Command Courier». У 1957 році, за два роки до офіційного завершення служби, Хантера достроково звільняють у званні Airman first class (авіатор першого класу) [47].

Після демобілізації автор розпочинає довгі пошуки свого місця у світі журналістики: працює спортивним редактором газети в Джерсі Шор; пізніше займає місце копіювальника у журналі Time, а разом з тим відвідує заняття в Колумбійському університеті, на факультеті загальних дисциплін, спеціалізуючись на написанні коротких оповідань; далі влаштовується репортером до «The Middletown Daily Record» у Нью-Йорку, проте швидко покидає видання, через перманентне створення конфліктних ситуацій. Пізніше Томпсон згадує цей період життя у романі «Принц Медуза», який не був опублікований повністю, проте увійшов у збірку новел автора [74].

Пише статті для таких американських видань: спортивного журналу «El Sportivo», журналу «The San Juan Star», «New York Herald Tribune», журналу «Rogue», газети «The National Observer» та ін.

Під час співпраці з «The National Observer», досліджуючи тему самогубства Ернеста Хемінгуея, відвідав його вдову, де викрав пару лосячих рогів, що висіли над дверима кімнати Хемінгуея, тим самим підтвердивши свою славу хулігана. Через це, видання вирішило порвати з ним співпрацю [74].

Після цього Томпсону довелося переїхати до Сан-Франциско, де пізніше він отримав, доленосну для своєї кар'єри, пропозицію від редактора тижневика «The Nation», написати статтю про місцеву сенсацію – байкерський клуб Ангели Пекла. Повністю віддавшись новій справі, Томпсон вливається в банду: вчиться управляти мотоциклом, зав'язує дружні відносини з усіма членами і найважливішими постаттями банди, п'є та вживає наркотики. Як слідство у друк виходить книга «Пекельні янголи», яка була високо оцінена самими членами банди, проте не одразу: передувало цьому побиття Томпсона і його відлучення від спільноти [37].

Пізніше, найвідоміший представник напряму «нової журналістики» Том Вульв, у своїй книзі «Антологія нової журналістики», пояснює, що появі гонзо-журналістики передувала саме ця книга [72].

Після успіху та невдачі у Сан-Франциско, автор, з перемінним успіхом, продовжує розвивати свою журналістську кар'єру. У 1970-го року починає співпрацювати з журналом «Rolling Stone», де публікувались кращі тексти Томпсона. А пізніше отримує роботу штатного репортера у газеті «Scanlan's Monthly», з якої і розпочався шлях становлення гонзо-журналістики [75].

Офіційною датою зародження стилю «гонзо» прийнято вважати день, коли Хантер С. Томпсон, відправився на кінне дербі у Кентуккі, разом з британським художником Ральфом Стедманом. Атмосфера події була специфічною: нескінченна кількість алкоголю, наркотиків та відсутність відведених для преси місць, завадили написати автору повноцінний матеріал.

«На шляху в ліфт, що веде до місць для преси, в самому клубхаусі, ми натрапляємо на шеренгу солдатів, всі тримають довгі білі палиці. Близько двох взводів із шоломами. Вхід до місць для преси був застопорений людьми, які намагаються потрапити всередину, кричать на охоронців, розмахуючи дивними

прес–картами». «Повний хаос, не можна побачити ні забіг, ні навіть трек... усім начхати. Люди стоять у довгих чергах біля зовнішніх віконців для ставок, потім встають ззаду, щоб побачити виграшні номери на великому табло, немов це гігантське лото», так пізніше охарактеризував подію Томпсон у статті під назвою «Дербі в Кентуккі: занепад і мерзота» [8].

У статті представлені декілька елементів, пізніше притаманних для всіх текстів автора: наявність автобіографічного оповідання від першого лиця; участь чоловічої фігури, у цьому випадку ілюстратора Ральфа Стедмана, який відіграє роль коміка у всьому, що відбувається; зміна фокусу від начебто головної події – дербі, до внутрішніх переживань та протиріччя самого автора; боротьба Томпсона з особиставинами, аби виконати поставлене завдання у потрібний термін. Слід зазначити великий професіоналізм автора. Після шаленої ночі наповненої алкоголем та наркотичними речовинами, під тиском дедлайну він зміг опанувати себе та почав надсилати редактору журналу списанні сторінки свого щоденника: ескізи, незв'язні думки та деякі нотатки [63].

У «Технічному посібнику з редагування гонзо» Роберт Лав демонструє легендарну практику Томпсона передавати не відредаговані копії текстів, через свій винахід (Mojo Wire), нещасним редакторам, які намагалися зрозуміти все це [70].

Термін «тожо віге» використовується для позначення факсимільного апарату – електронного пристрою, підключеного до телефонної системи, що використовується для передачі копій документів по телефонній мережі. Словосполучення виникло у 70-х роках, коли були представлені перші примітивні факсимільні апарати. Томпсон часто використовував цей термін у своїх трудах. Той факт, що він вирішив використати слово «тожо» (означає магію) для опису нової технології, відповідає його стилю [70].

Отже можна вважати, що головні принципи роботи у гонзо стилі проголосив саме американський журналіст та письменник, Хантер С. Томпсон – об'єктивна журналістика це міф.

Однак, будь-який журналіст скаже, що об'єктивність є основоположним принципом роботи у журналістиці. Це другий принцип «Міжнародних принципів професійної етики в журналістиці», затверджених в 1983 році: «Першочергове завдання журналіста – служити праву людей отримувати правдиву й достовірну інформацію через чесну відданість об'єктивній реальності, за допомогою якої повідомляються факти. Сумлінно в їх належному контексті, вказуючи на їх суттєвий зв'язок і не спричиняючи спотворень, з належним розгортанням творчих можливостей журналіста, щоб громадськість була забезпечена адекватним матеріалом для сприяння формуванню точної та всебічної картини світу» [14].

Проте Томпсон мав інший погляд на картину світу. Він поставив перед собою завдання викрити та кинути виклик структурам суспільства, які, на його думку, перешкоджали здійсненню особистої свободи. Томпсон зумів змістити фокус в сторону суб'єктивного сприйняття реальності. Якось автор зазначив: «якщо я напишу всю правду, яку дізнався за 10 років, близько 600 людей, включаючи мене, гнитимуть у тюремних камерах по всьому світу: від Ріо до Сіетла. Абсолютна правда – це рідкісна та небезпечна штука у світі професійної журналістики» [46].

Можна вважати, що Хантер С. Томпсон є основоположником напряму гонзо-журналістики і саме з його літературною публіцистикою найбільше пов'язують даний стиль. Однак, що являє собою саме слово «гонзо». Пропонуємо дослідити його можливе походження аби мати ширше розуміння теми.

У 1983 році в журналі «American Speech» було опубліковано статтю за авторством Пітера Тамоні, де він стверджує: «попередня історія виникнення слова гонзо невідома». Далі автор припускає, що слово може мати іспанське коріння і бути американізованим варіантом від «ganso», що означає – гусак, ледар, неохайний, олух, або ж від італійського «gonzo» – простофіля, дурень [64].

Оксфордський словник англійської мови характеризує форму прикметника «гонзо» як «повідомлення в газетах, які намагаються шокувати або схвилювати читачів, а не надати правдиву інформацію», а форму іменника як «химерний, божевільний» [62].

Вперше термін «гонзо-журналістики» ввів Білл Кардозо у своїй рецензії на статтю Томпсона про скачки. Він зазначив, що запозичив слово «гонзо» з ірландського сленгу і воно означає «останнього, хто стоїть на ногах після пиятики» [38]. А сам основоположник стилю Хантер Томпсон пояснив, що він розуміє «гонзо» як «якесь бостонське слово, що означає дивний або химерний» [74]. Отже постає питання, чи можливо належним чином охарактеризувати слово «гонзо» та посилаючись на його значення дати характеристику самому стилю.

Під час розгляду питання до уваги слід брати не тільки термінологію, а й першоджерело походження – статтю Томпсона «Кентуккійське дербі є декадентським і розбеще». Американський етимолог Пітер Тамоні зазначив: «найдавніше використання слова «гонзо» пов'язувало його з наркотиками та журналістикою» [64].

Можна зробити висновок, що кожен журналіст може вкладати своє значення у розуміння «гонзо». Однак, у широкому значенні воно завжди буде означати свободу дії, суб'єктивізм та божевільність.

Також варто зазначити, що «гонзо» має свою символіку – «Кулак гонзо» – шестипалий кулак, з двома великими пальцями, що стискає квітку пейота (її плоди використовують для створення галюциногенну). Його прототип розробив сам Хантер Томпсон і характеризував цим вільну літературу та розпутний спосіб життя (рис. 1.2.1).

Принаймні дві фігури в житті Томпсона стверджували, що брали участь у створенні гонзо-журналістики: Оскар Зета Акоста – автор, активіст і митець Ральф Стедман, згаданий раніше. У листі до «Playboy Forum», Акоста наполягає, що його безпосередня участь у сумнозвісній подорожі, яка

надихнула Томпсона написати «Страх і огида в Лас-Вегасі» [45], сприяла створенню стилю «гонзо».

А Р. Стедман у своїх мемуарах про Томпсона стверджує: «жарти закінчені, мої малюнки були такою ж частиною оригінального досвіду гонзо, як і проза Томпсона. Я проілюстрував історію "Кентуккійське Дербі", перший добросовісний текст гонзо» [67].

Рис. 1.2.1 Символ гонзо-журналістики «Кулак гонзо»

Численні критики та журналісти допомогли нам отримати повне розуміння «гонзо». В. МакКін пише: «гонзо практично не потребує переписування, у центрі уваги – репортер і пошук інформації. Замітки з інших статей, транскрибовані інтерв'ю, дослівна передача телефонних розмов, телеграми – це елементи гонзо-журналістики» [76]. Джессі Ярноу додає, що «як літературний стиль, гонзо, мав два головних принципи: повну суб'єктивність і підхід до першої найкращої чернетки, що ідеально відповідало літературному світу кінця 1960-х після бітників» [55].

А Д. Бенсон, слушно зазначив, що твори Томпсона були написані в формі сучасної прози, що найбільш критично зустрічається, висловлюючи абсолютно

унікальну точку зору, яка дозволяє подивитися на ситуацію з іншої точки зору [53].

У своїй анотації до книги «Страх і ненависть в Лас-Вегасі» сам Томпсон стверджував, що гонзо частково базується на спостереженні Вільяма Фолкнера про те, що найкраща вигадка правдивіша за факт. Проте, як свідчать численні інтерв'ю, Томпсон визначав «гонзо» по-різному в різні часи. Певним чином, автору здавалося, що він застряг у рамках стиля, який він не створював і який він ніколи не міг повноцінно зрозуміти [74].

Своїми роботами Хантер Томпсон звернув увагу сотень тисяч читачів та змусив заговорити про виникнення нового феноменального стилю у журналістській роботі. Впродовж кількох десятиліть гонзо-журналістика існували десь на межі: на стику літератури, щоденникових записів та журналістики, і продовжувала бути невизнаною. Проте зараз, за допомогою трансформації, стиль «гонзо» повертає зацікавленість як журналістів, так і аудиторії.

1.3 Жанрові та стилістичні особливості гонзо-журналістики

Щоб проаналізувати жанрові та стилістичні особливості «гонзо», на наш погляд, спочатку доцільно охарактеризувати жанри журналістики, які поєднали в собі стиль, що досліджував. Як було зазначено раніше, стиль «гонзо» виник на стику журналістики та літератури. Посилаючись на роботи Хантера Томпсона, можна вважати, що в ньому поєднуються три традиційні групи жанрів: інформаційні, аналітичні та художньо-публіцистичні.

Як було встановлено раніше, саме із завдання написати репортаж розпочалася історія становлення жанру. І. Прокопенко вважає, що «репортаж – це невеликий за своїм обсягом літературно-художній твір, присвячений оперативному зображенню якогось нового визначного явища, важливої події дійсності. Відмінними рисами його є образність, публіцистична яскравість, літературно-художня розробка спостережень» [22].

Основні ознаки репортажу подано в науково-методичному зібранні «Гід журналіста»:

- простота подачі;
- перебування журналіста на місці подій та створення «ефекту присутності» для аудиторії;
- актуальність подій;
- викликати співпереживання читача;
- відсторонений погляд на події [6].

Проте, на нашу думку, «гонзо» це відгалуження такого напрямку, як публіцистика. Г. Вартанов пропонує таке визначення публіцистики – це рід літературної творчої діяльності, що оперативно досліджує, узагальнює та трактує з авторські позиції актуальні проблеми дійсності з метою збудження громадської думки, оперуючи при цьому засобами логічного мислення та емоційного впливу [2]. Образність мови у цьому стилі відіграє одну з головних ролей. Дослідники жанру вважають, що до основних ознак публіцистичних текстів можна віднести:

- такі виражальні засоби, як метафора, порівняння, перифраз;
- емоційні елементи мови;
- індивідуальний виклад змісту;
- ліричні відступи, які є прямим текстом автора з його суспільними та політичними поглядами [15].

Також слід зазначити, що публіцистиці притаманні й звичні, для всіх журналістських текстів, компоненти:

- повідомлення про новину чи проблему;
- фрагментарне чи ґрунтовне осмислення ситуації;
- прийоми емоційного впливу на аудиторію.

Отже, з огляду перерахованих вище ознак, можна вважати, що публіцистика насправді є напрямом, що в повній мірі відображає характер гонзо-журналістики. Адже всі характеристики публіцистики притаманні й текстам досліджуваного жанру.

Але, можна стверджувати, що у «гонзо» поєднано ознаки притаманні для низки інших жанрів: замітки, огляду, коментаря, інтерв'ю та сатири. Далі проведемо короткий огляд кожного з них та виділимо основні характеристики.

Замітка, як і репортаж стояла у витоків «гонзо». Саме з заміток було створено перший матеріал у досліджуваному жанрі. Її відносять до інформаційних жанрів, тому головна мета автора під час роботи над заміткою коротко проінформувати читача про будь-які новини, не вдаючись у подробиці і не оцінюючи. Більш широке значення терміну надає науковець О. Чекмишев: «замітка – це лаконічний інформаційний жанр, обсягом 3-4 коротких речення. Факт відповідає на запитання хто? що зробив? де? коли? У друкованих засобах масової комунікації він не має заголовка, не містить авторських оцінок чи коментарів» [31]. А. Івашук вважає, що головними, для написання правильної замітки, факторами є:

- актуальність;
- новизна інформації;
- точність і стислість;
- суспільну значимість;
- оперативність;
- сприяння соціальному орієнтуванню, відповідаючи на головні питання: Що? Хто? Де? Коли? Як? Чому? [11].

Коментарем, відповідно до «Сучасного словника літератури і журналістики», прийнято називати «роз'яснювальні або критичні міркування чи витлумачення певних подій і фактів громадського, наукового, культурного життя. Коментар пояснює зміст певної події, політичного чи історичного моменту, незрозумілі місця літературного чи публіцистичного твору» [5]. Отже, можна вважати, що осне призначення коментаря – пояснення та роз'яснення подій, фактів або явищ. А до основних цілей жанру коментаря можна віднести:

- звертати увагу аудиторії на важливі нові факти, що виходять на перший план життя, оцінювати їх;

- ставити коментовану подію у зв'язку з іншими, виявляти причини цієї події;
- формулювати прогноз розвитку коментованої події;
- обґрунтовувати, зазвичай, з допомогою прикладів, необхідні способи поведінки чи розв'язання завдань [3].

Огляд, як і коментар, прийнято відносити до аналітичних жанрів журналістики. У згаданому раніше «Сучасному словнику літератури і журналістики» огляд охарактеризоват «жанр, метою якого є ознайомити читача з перебігом подій за тривалий проміжок часу чи рядом однорідних подій чи фактів за стислий хронологічний період. Найчастіше в огляді репрезентуються політичні події міжнародного та внутрішнього життя» [5]. Тож це означає, що у своїй роботі журналіст має сприймати великі обсяги інформації й конвертувати їх у невеликі, але повні, повідомлення для короткого ознайомлення споживача.

О. Гарачковська вважає, що в огляді завжди присутні такі ознаки:

- проблемність, тобто порушення важливих питань;
- прояв позиція журналіста;
- аналіз та оцінка;
- відстоювання точок зору;
- виявлення в явищах їхньої сутності;
- визначення лінії розвитку явищ;
- сприяння практичному вирішенню проблем суспільства [4].

Жанр інтерв'ю може бути як інформаційним, так і аналітичним. Саме від цього будуть залежати основні принципи написання тексту. Традиційне пояснення терміну подає у своїй роботі О. Чекмишев: «інформаційний жанр, покликаний передати позицію, погляд, ставлення, оцінку, коментар ключової особи з приводу події, ситуації, проблеми. Обсяг та хронометраж інтерв'ю, як правило, визначаються форматом видання» [31]. Базовими особливостями написання інтерв'ю є:

- інформативність;

– повідомлення аудиторії відомостей, отриманих від особи, що інтерв'юється;

– відсутність коментарів [29].

Перейдемо до художньо-публіцистичного жанру – сатири. У словник іншомовних слів за редакцією члена-кореспондента АН УРСР О. Мельничука подано таке визначення сатири «у буквальному розумінні – це суміш, усяка всячина, як специфічна форма, художнього відображення дійсності, яка полягає в різкому осудливому висміювання негативного» [26]. Можна виділити такі ознаки притаманні сатирі:

– іронія, як прихований вид кепкування;

– вживання слів в оберненому значенні;

– сарказм, як форма глузування;

– гротеск, як вид перебільшення;

– пародія [12].

Отже, сатира використовує сміх як засіб колективної критики, гострого сприйняття проблем суспільства, держави, війни, що дозволяє викривати пороки та впливати на формування суспільної свідомості завдяки гумористичним методам.

Розглянувши всі ознаки жанрів, які ми вважаємо дотичними до жанроутворення «гонзо» хочемо виділити наступні з них:

– автор як головний герой;

– подання інформації відбувається через суб'єктивний авторський погляд;

– рефлексія автора на тему події;

– експресивність та емоційність;

– відкритість та простота подачі;

– використання іронії, сарказму та пародії;

– використання нецензурної лексики;

– використання мовних тропів;

– інформативність, актуальність, суспільна значимість.

Щоб підтвердити нашу вибірку характерних прийомів «гонзо» наведемо приклади з робіт Хантера Томпсона. У дослідженні ми вже аналізували характерні відмінності роботи автора і можемо говорити про те, що його текстам точно притаманний особливий авторський погляд, експресивність, емоційність та використання нецензурної лексики.

Томпсон також часто використовував мовні тропи у своїх текстах, наприклад у статті «Дербі в Кентуккі: занепад і мерзота» він вживав: метафори – «посмішка на його обличчі згасла», «це місто забите під зав'язку», «вона точить об мене зуби, а це змушує мене відриватися тут на повну»; гіперболу – «більшість будуть у дрова п'яні»; порівняння – «повітря було густим і гарячим», «я ошалів і безпорадно, як хворий кріт, стояв», «це був він, імя'ям Господа – опухла, зруйнована п'янками, хвора карикатурв» жаргонізми – «хітчхайкер» [8].

В іншій роботі під назвою «Наших б'ють! Кривавий спорт, американська доктрина та вир тупості» автор використовує такі прийоми у текстах: іронічні зауваження – «банда порочних мавп, що мастурбує у вольєрі зоопарку», «але вилікуватися від зарази Білого дому не так просто. Вона схожа на суміш трипера та малярії – нескінченна лихоманка, невиліковна і часто смертельна», «відтепер його мочитимуть як щура у відрі для сміття»; жаргонізми – «місцеві копи», «вбухані у виборчу компанію гроші», «гоп-стоп»; ненормативну лексику – «ніхріна собі», «секс-раби», «дідько», «мастурбують у вольєрі» [18].

Тож, для матеріалів стилю «гонзо» характерні деякі з особливостей написання репортажу, замітки, огляду, коментаря, інтерв'ю та сатири. За допомогою виділених нами раніше ознак в подальшому, буде проведено аналіз контенту в жанрі української гонзо-журналістики.

РОЗДІЛ 2

РЕЦЕПЦІЯ ГОНЗО-ЖУРНАЛІСТИКИ СУЧАСНИМИ УКРАЇНСЬКИМИ ІНТЕРНЕТ МЕДІА

2.1 Напрямок «гонзо» як складова роботи в YouTube проекті «Без кісток»

Вільна українська журналістика до сих пір проживає нелегкий шлях становлення. До проголошення Незалежності, українські журналісти не мали можливості вільно висловлювати свою думку і постійно були зобов'язані підлаштовувати роботу під правила цензури. На жаль, після 1991 року мало що змінилося, при владі залишилися рудименти радянської політики, які не бажали викривати свої діяння і продовжували наполегливо впливати на роботу журналістів. Щоб мати більш повне розуміння ситуації розглянемо деякі історичні факти.

У 2000-му році країну сколихнула новина про смерть засновника «Української правди» Георгія Гонгадзе, яка стала прикладом переслідувань журналістів, що не підкорилися владним органам. Дана подія отримала широкий розголос серед громадян та журналістів і розпочалася боротьба за правду. Зокрема відбувся ряд акцій та протестів, найвідомішою з яких слід вважати кампанію «Україна без Кучми» 2000–2001 років.

В той же час розгорілася політична боротьба між командами двох претендентів на місце президента – Леоніда Кучми та Віктора Ющенка, що пізніше призвело до першої української революції – Помаранчевої революції 2004 року. Результатом даної події стала перемога Віктора Ющенка на виборах і зниження державного втручання у роботу ЗМІ.

Проте вже у 2010 році до влади прийшов самопроголошений диктатор Віктор Янукович, який знову обмежив свободу слова. Він та приближені до нього політики отримали в керівництво велику частку українського медіаринку, що дозволило їм мати радикальний вплив на інформаційне поле. Ці негативні тенденції, на ряду з розвитком конфлікту між владою та олігархами, сприяли

розгорянню кризи в Україні, яка в свою чергу призвела до наступної української революції – Революції гідності 2013-2014 року.

Революційні події, що відбулися на Майдані Незалежності, дали поштовх для розвитку деяких нових видів журналістики саме в Україні, наприклад громадської, воєнної та гонзо.

У цей період розпочинає свою роботу «Громадське телебачення», що має форму громадської організації, тобто не координується державними або комерційними власниками. Своєї популярності «Громадське телебачення» набуло завдяки постійній трансляції революційних подій та формі подачі контенту. До створення контенту для каналу долучилася велика кількість сторонніх журналістів, що дало змогу всебічно та незаангажовано повідомляти новини.

Одним з найвідоміших репортерів, що повідомляв про стан подій був Богдан Кутєпов. Формат подачі інформації від Богдана полягав у тому що, він повідомляв про події в онлайні – вмикав трансляцію, показував що відбувається і коментував без заготовленого тексту та редактури.

У своєму інтерв'ю для порталу «Freedom» Богдан зазначив: «Коли десь щось вибухає або горить, не завжди дотримуєшся стандартів, але це теж додавало жвавості й реалістичності. Ти не говориш, як диктор, поставленим голосом. Ой... щось там трапилося, щось літає, нічого не бачу, зараз ми з'ясуємо – ааа ... я прошу пробачення... Люди просто прилипали до екранів» [16]. Таким чином у своїй роботі репортер продемонстрував базові характеристики напряму «гонзо», які ми зазначали раніше, і тим самим, став одним з перших представників напряму в українській журналістиці.

Однак, попри непоганий старт напряму та велику зацікавленість аудиторії, після закінчення революційних подій, «гонзо» не знайшов великої кількості прихильників серед традиційних журналістів та дещо видозмінився.

Також, варто відзначити ще одного відомого українського репортера, якого вважають представником «гонзо» напряму - Олександра Ковальчука. У сфері журналістики він відзначився завдяки своїй скандальності та епатажу.

У 2010 році журналіст відзняв та опублікував відео на якому один із лідерів ВО «Свобода» Ірина Фаріон навчала дітей у дитсадку, що «Мішам» в Україні не місце [Додаток А, 32].

Олександр вважає, що «об'єктивна журналістика – це фейк. Об'єктивність – це різниця між «бути» і «здаватися». В новинах об'єктивності, напевне, не існує. Це питання ідеальної ситуації, а ідеальної ситуації ніколи не буде. Думаю, така журналістика взагалі не буде потрібна років через 15. Все рухається до якоїсь антиутопії, йде така тоталітарна хвиля в журналістиці. Все йде не до гнучкості, а до політкоректності. Але якщо говорити про гонзо, то це маргінали, такий “нижній світ”. Це, напевне, і далі буде існувати. Я, наприклад, пишу для того, щоб люди думали» [Додаток А, 33].

Українські масмедійники навчені працювати за журналістськими стандартами, бояться та не мають можливості повністю розкрити потенціал наряду. Це насамперед пов'язано з етичними нормами прописаними в редакційних статутах телевізійних та друкованих ЗМІ. Проте технологічний прогрес, розвиток Інтернету та блогосфери надають можливість всім бажаючим – професійним та непрофесійним журналістам, висловлювати суб'єктивну особисту думку про події.

Блогерів можна назвати не професійними журналістами, які мають можливість транслювати свої думки на велику аудиторію. При цьому їм не треба перейматися про строки та стандарти подачі інформації. Завдяки постійному живому контакту з аудиторією вони змогли здобути довіру реципієнтів. Тому в суспільстві постала проблема недовіри до стандартних ЗМІ, які обмежені низкою правил і зобов'язані подавати сухі факти, підкріплені лише набором думок експертів, без можливості транслювати особистий погляд.

Однак ми вважаємо, що розглядати блогерів, як представників наряду «гонзо», у нашій роботі є недоречним. Тому спираючись на контент створений журналістами в межах інтернет-ресурсів, ми проаналізували низку популярних

проектів на платформі YouTube починаючи з 2014 року, та змогли скласти такий суб'єктивний список представників «гонзо»:

- особистий блог Івана Яковини у Facebook та на YouTube;
- рубрика під назвою «Весті Кремля» на YouTube каналі «24 каналу» за авторством Юрія Гаврищака, що публікувалася з 2015 по 2019 рік;
- програма «ШобШо?» на YouTube каналі «hromadske» за авторством Світлани Махнічев, що публікувалася у 2018–2019 роках;
- програма «#@)€?§0 з Майклом Щуром» на YouTube каналі «Телебачення Торонто» за авторством журналіста Романа Вінтоніва що публікувалася з 2016 по 2021 рік;
- програма «Вечір з Яніною Соколовою» на однойменному YouTube каналі, що публікується з 2018 року і дотепер;
- програма «Без кісток» на YouTube каналі «Богдан Амосов», що публікується з 2019 року;
- рубрика під назвою «Разбор помета» на YouTube каналі «24 каналу» за авторством Арсена Цимбалюка, що публікувалася з 2022 року.

На нашу думку, найкращим прикладами «гонзо» напряду можна вважати програму «ШобШо?» від «hromadske». Під час створення матеріалів журналісти приклали максимум зусиль, аби передати всі складові стилю у роботі: автор як головний герой, суб'єктивний погляд, вирішення важливих суспільних проблем, сатира та ін. Проте, на жаль, автори припинили випускати програму у 2019 році. Тому ми вважаємо, що розглядати не актуальні матеріали є недоцільним.

Тож, спираючись на період виходу матеріалів, для подальшого структурного аналізу жанру ми вирішили обрати програми «Без кісток» та «Вечір з Яніною Соколовою».

Першим прикладом для аналізу характерних прийомів стилю гонзо-журналістики в українському інтернет просторі ми обрали програму «Без кісток». Її історія розпочалася на радіостанції «Радіо НВ» у 2019 році. «Часто говорити серйозно про те, що відбувається навколо нас просто немає

сил. Рівень абсурду зашкалює, розп'яті діти прориваються в мозок, який час від часу вкривається ядерним попелом. У відповідь на безумство світу ми вирішили зробити божевільну програму. Хлестко, іронічно, смішно (нам так здається) ми будемо підбивати підсумки тижня», – такий опис програми поданий на офіційному сайті радіостанції «Радіо НВ» [Додаток А, 31].

Однак, від початку повномасштабної війни трансляція програми в ефірі «Радіо НВ» призупинена. Тому, автор і ведучий проекту, Богдан Амосов переніс мовлення на свій однойменний YouTube канал. Публікація відеороликів не має чіткого плану, вони виходять то частіше, то рідше: по 2-4 відео в тиждень. Але для аналізу ми зробили невелику вибірку випусків починаючи з березня 2022 року.

Так як від початку проект був створений на базі радіостанції, то вигляд самої картинки у відео не дуже привабливий. У кадрі головну роль займає ведучий на фоні домашньої кімнати, звичайної стіни або студії «Радіо НВ» і більше ніяких деталей (рис. 2.1.1.). Тобто автор не працює з сюжетом та концепцією відео наперед, тому не працює над декораціями.

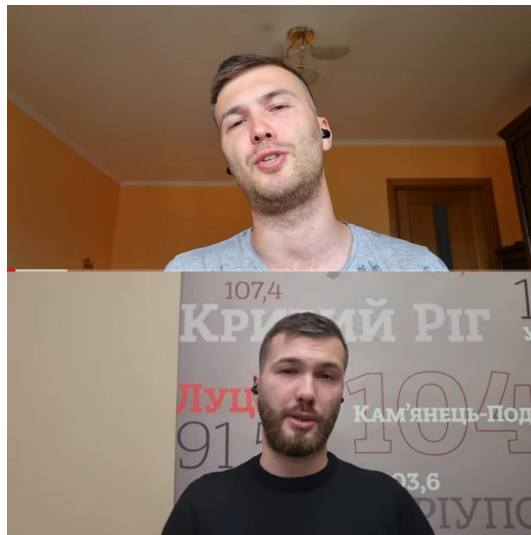

Рис 2.1.1. Приклад фонові картинки у випусках програми «Без кісток».

Проте автор докладно зусиль до створення гарних прев'ю: можна прослідкувати, що з кожним новим відео якість покращується, а сюжет стає

більш продуманий. На нашу думку, гарно оформлене прев'ю складає лівову частку успіху, тому що одразу можна зрозуміти, що чекає глядача під час перегляду відео. Тож, далі у тексті ми продемонструємо декілька прикладів під час аналізу конкретних випусків.

Крім цього автор приділяє увагу і назвам, адже вони відображають головну суть ролику. Тому ми вважаємо за потрібне навести декілька прикладів, аби продемонструвати слідування характеру «гонзо» навіть в таких, начебто незначних, деталях.

«Криза в Росії, бабця з радянським прапором, тарган Лукашенко відповзає» – використання простої лексики та жартівливе знуцання над президентом Білорусі; «Лавров визнав, що росія в ГЛИБОКІЙ і ШИРОКІЙ ПИ...» – хоча і використано три крапки, проте зрозуміло, що останнє слово це нецензурна лексика; «Путін тепер Петро Перший. Лавров і Єреван. Г**но президента РФ» – останні слова можна розцінити також як нецензурні; «Російських пропагандистів знову поплавило. Соловйов, Кісельов, Міхалков», «Рускіє тікають Конашенков в шоці. Ізюм, Балаклія, Куп'янськ Сватове» – розмовна жаргонна лексика; «Донька Дугіна погналась поперед батька в пекло. Росія пожирає сама себе. Донька Дугіна погналась поперед батька в пекло. Росія пожирає сама себе» – використання, хоча і завуальовано, чорного гумору.

Треба зазначити, що програма не має сторонніх сценаристів та продуманого наперед плану роботи в кадрі. Загалом кожен випуск побудований у форматі короткого огляду останніх важливих новин або ж присвячений конкретній темі. Інформація подається через призму особистого сприйняття автора, тобто транслює суто суб'єктивну думку. Але ця думка є більш раціональною, ніж несе в собі негативний посил. Загалом хронометраж відео невеликий, кожен випуск триває від 5 до 15 хв. максимум.

Подача інформації дуже проста, так би мовити для народу. Наприклад у випуску «Без кісток 2.1 Санкції для Росії, справжня сила російської армії, строковики і злидні» від 12 березня 2022 р., автор використовує прості слова та речення, а складні мовні конструкції взагалі відсутні: *«Мастеркард з Росії йде.*

Віза з Росії також йде. Від свіфту половину банків відключили. Гугл пей в Росії не працює. Скоро єдиним платіжним засобом буде дерев'яний рубль». У випуску «Поклонська “не винна”? Дуй за русским кораблем» від 5 квітня 2022 р., автор притримується такої ж тенденції у своїй мові: «Вони не живуть так, щоб заробляти так як ми. Вони працювати геть не вміють. Вони можуть тільки награвувати бараклішко». Таким чином текст не переобтяжений зайвими елементами, що дозволяє аудиторії швидко засвоювати почуту інформацію.

Щоб мова не була дуже сухою, автор вдається до використання різних тропів у своїх висловлюваннях: порівняння, епітети, іронія, сарказм, алегорія, гіпербола, жаргонізми. Інколи завдяки вмілому поєднанню слів виходять цікаві фрази, які акцентують увагу на ситуації або персони. Наведемо низку прикладів з кожного окремого випуску.

Випуск від 15 квітня 2022р. «Ніс Оксани Марченко, цвяхи Матвієнко та істерика через крейсер "Москва"»: *«дофіга ресурсів», «москальські раби», «дружина декабриста, паломниця Ксюня Марченко», «марченчиха», «забзділа», «лементувала». «бідосся», «свіжоперерізане хірургом табло», «путініст».*

Випуск від 7 серпня 2022 р. «У Кобзона знову Аншлаг? Гура, Сальдо, хто з колаборантів наступний?»: *«пропагандони», «двинув коні», «подає відмінні ознаки життя», «займаються процесом зворотнього народження».*

Випуск від 6 вересня 2022 р. «Путін перекрив ЄС газ, а собі кисень. Газпром палить долари. Рай на росії. 50 000 хороших руских»: *«дикуха», «кришачина», «манька з мухосранська», «бухаючи, розбавлені березовим соком, фунфирики на засцяному радянському дивані», «хер шрьодер», «проплачені шльондри», «вони й помирають, за те щоб безпонтво пялитись в ящик, по якому Соловійов, Канделакі і Міхалков влаштовують конкурс на найглибшу горлянку», «Пуйло», «дід невдовзі двине коні», «сусід по шизі», «сходить світило альцгеймера».*

Випуск від 24 листопада 2022 р. «путін взяв Лукашенка за булочку. Ганьба і нацизм в ОДКБ»: *«рашистськобад та його шизанутий фюрер», «вусатий*

білоруський драник прифігів», «Пашинян осатаніло дивився як Лукашенко вчергове лоскоче вусам путінський ремінь», «ховав очі в друге підборіддя», «ваша бородата булочка, пане Лукашенко, в яку ви постійно втихуєте».

Для аналізу ми обрали вибірку з випусків програми: по 1-2 відеоматеріали кожного місяця з березня по вересень 2022 року.

Випуск під назвою «Без кісток 2.1 Санкції для Росії, справжня сила російської армії, строковики і злидні» був опублікований 12 березня 2022 р. і став першим відео випущеним після початку повномасштабної війни (Рис. 2.1.2.). Слід зазначити, що це одне з найдовших відео на каналі – 16 хв. 10 с.

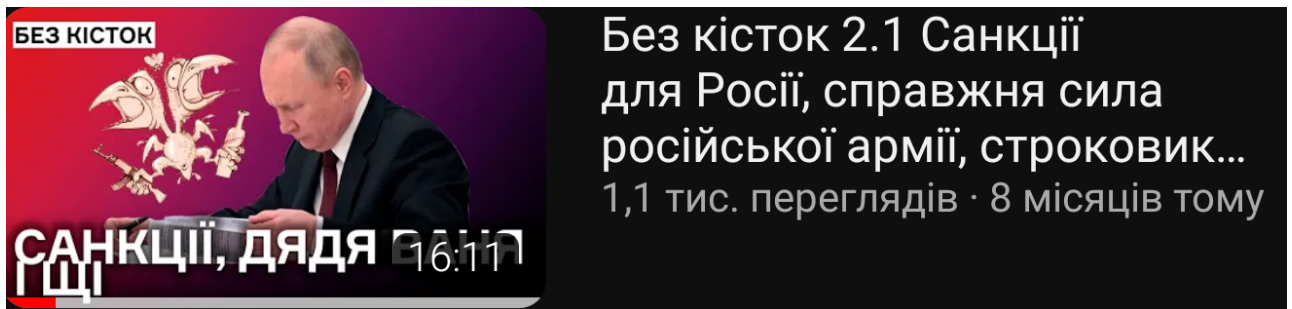

Рис. 2.1.2. Випуск «Без кісток 2.1 Санкції для Росії, справжня сила російської армії, строковики і злидні»

Ведучий поводитьсь в кадрі стримано, але його жвава міміка та інтонування деяких слів яскраво демонструють нестабільний емоційний стан. Крім цього, вже під час привітання, він вдається до вживання у мові негативно забарвленого порівняння, що у повній мірі розкриває його авторський погляд на ситуацію: «нацистська росія розв'язала війну ... кримлівські тварюки». Випуск присвячений огляду новин навколо війни, тому у відео присутньо багато вирізок з інших журналістських матеріалів. Таким чином побудований весь матеріал, але є деякі цікаві моменти.

Наприклад, ми помітили, що автор намагається не вживати нецензурну лексику. Він розробив креативний прийом, що дозволяє обійтися без нецензурних виразів в мові: замінює свою репліку вирізкою з будь-якого відео

або ж мемом. На 0 хв. 32 с. випуску ведучий продовжує свою думку вставкою з чужого інтерв'ю, на якому герой вживає багато нецензурної лексики (на жаль автор не надає посилання на першоджерело, тому ми не можемо вказати цю інформацію).

Але бувають і виключення, у цьому ж випуску емоційний накал на деяких моментах огляду новин перевищував норму, тому автор не стримався: на 2 хв. відео було вжито вираз – *«й**ані тварі»*.

Крім цього ведучий вміло володіє мовою, як було зазначено раніше, тому завжди намагається підібрати цікавий опис щодо будь-якої події або персонажа, наприклад: *«мокшанські болота»*, *«нацистський фюрер Путін»*, *«кремляді»*, *«сумне хлібало»*.

Весь випуск ведучий намагається тримати себе та свої емоції в руках, але відчувається напруга, що виражається у повному неперекритому зневажанні російської федерації та її мешканців.

Наступний випуск, що ми обрали, має назву *«Росія без Інстаграма. Цар-вагон Медведчука. Зрадниця Снежана Єгорова. Без кісток 2.2»* був опублікований 14 березня 2022 р. Він також присвячений темі війни, але більше орієнтований на соціальні теми, ніж на військові.

Так як всі матеріали виконані в однаковій манері, то ми будемо виділяти цікаві моменти, які демонструють ознаки «гонзо» жанру. У цьому випуску присутня велика кількість прямого цитування персонажів, через мультимедійні матеріали, наприклад як на 3 хв. 45 с.

Також, незмінним, для ведучого, залишається використання великої кількості тропів: *«несемося»*, *«на мінімалках»*, *«одне тіло, що втекло в Анталію»*, *«губата силіконова тпшка»* – жаргонізми; *«російька педирація»*, *«підарармія»*, *«плешивий карлик»* (тобто путін) – неологізм; *«а тут вони українців ссуть, тому що знають, що буде відповідь»*, *«по факту це як було гімном, так гімном в історії і залишиться»*, *«найх*йовіша бабіща»* - нецензурна лексика; *«росія: мордор, срср 2.0 і все таке»*, *«двоголовий бройлер. чи то російський герб, чи то зображення самого сімейства медведчука»*,

«говоряща голова прикріплена до тіла Медведчука» (тобто Оксана Марченко) – порівняння.

Крім цього автор дуже жваво проявляє свої емоції через міміку, він нерідко вдається до театральних кривлянь. Наприклад під час вживання виразу *«в росії навернувся інстаграм»* він намагається відтворити міміку дівчини з відео, що тільки що переглянув.

Наступний випуск від 5 квітня 2022 р. - *«Поклонська "не винна"? Дуй за руским корабльом!»*. За обсягом він короткий, всього 8 хв. і стосується лише двох тем, але також має велику частку мультимедійних матеріалів та прямого цитування персонажів.

Як і в інших випусках, ведучий використовує багато тропів у своїй мові: *«намарадъорене барахло», «чувак»* - жаргонізми, *«плекальниця вологих мрій Наташка Поклонська», «кацапстан»* - неологізм; *«символічне татування птиці фенікс на руці, але птиця пеніс – єдиний символ в житті Поклонської», «заскавчала інтонаціями згвалтованого покемона»* – порівняння. Крім цього, у даному випуску, автор дещо більш стриманий у вираженні своїх емоцій, що відобразилося на його міміці: обличчя виражає спокій, відчуженість; відсутня посмішка.

Випуск під назвою *«Санкції "не діють". Путін і Шойгу. Передбачення та екзорцизм Арестовича»* був опублікований 22 квітня 2022 року. Автор починає свій матеріал з таких слів: *«одразу переходимо до охронік морального падіння та апокаліпсису на росії»*. У цьому вислові можна простежити відкриту неприязнь до країни-агресора та дещо зверхнє ставлення.

У ході оповіді автор подає велику кількість фактів. Загалом для всіх попередніх та майбутніх випуску характерне використання фактологічної бази: відео та фото, а також аудіозаписів. Також, можна відзначити ще одну характерну ознаку - яскраву міміку та театральність мови. Коли автор хоче акцентувати увагу на інформації, він завжди зводить брови чи широко відкриває рота при вимовлянні речень або окремих слів. Хоча ми не зазначали таких ознак стилю «гонзу», але вважаємо, що це також можна віднести до списку. Така

особливість буде характерною тільки у випадку з відеоматеріалами, так як тільки на екрані можна відслідкувати зовнішню емоційність та експресивність на обличчі або у рухах оповідача.

Наступний випуск, «Лавров і євреї, "любов" до росіян, Белгород, істерика пропагандистів» був опублікований 2 травня 2022 р. (Рис. 2.1.3.). Матеріал починається з жартівливого відео про Міністра іноземних справ РФ – Сергія Лаврова, у якому висміюється його манера відповіді щодо злочинів російської армії. А також за допомогою аудіодоріжки зі звуками, що видає осел, автор порівнює Лаврова з цією твариною.

Крім цього відео дещо відрізняється від інших меншим використанням вільної лексики, але вона все одно присутня: *«понура шкапа», «такий цікавий, розумний, інтелігентний народ»* – порівняння; *«бахнуті на голову», «дуже сцикливі», «фюрер ку-ку»* – жаргонізми. Також присутня яскраво виражена емоційна подача: рухлива міміка та велика кількість жестикуляції руками. Загалом протягом всього випуску простежується саркастичний та іронічний підтон у подачі інформації.

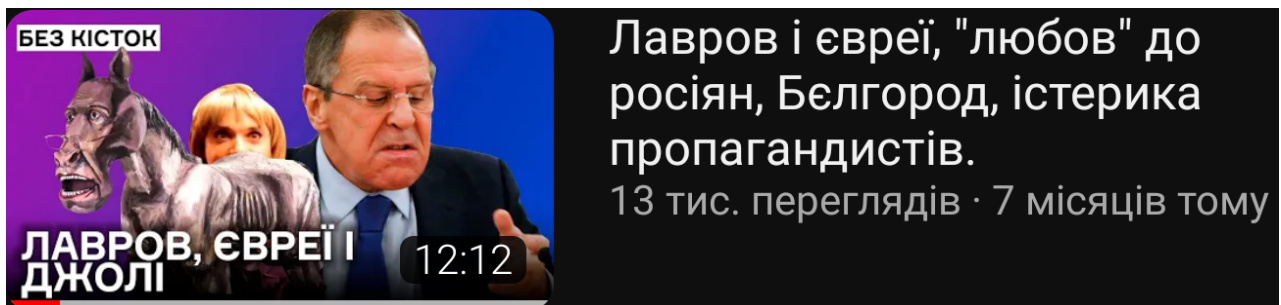

Рис. 2.1.3. Випуск «Лавров і євреї, "любов" до росіян, Белгород, істерика пропагандистів»

Наступний випуск, що ми обрали, має назву «Тимошенко Захарова і гендер. Стамбульська конвенція. Путіну вкусно і точка» був опублікований 12 червня 2022 р. Загалом він майже повністю присвячений висміюванню персони Юлії Тимошенко: з 9 хв. – 5 присвячені їй. У відео використано велику кількість прямого цитування та саркастичних зауважень. З лексичних

особливостей можна виділити наступні: «*зазвичай ми смажемо русню у наших випусках*», «*корисні ідіоти*», «*похайпити*» – жаргонізм; «*ах, ви матінко знаєте толк у маніпуляціях*», «*вакцинація, звісно ж тільки примусова*», «*Манька любить закласти за комірцець, а ця, наче ось, твереза*» – сарказм; «*бабуїня*» – неологізм; «*корисні ідіоти*» – оксюморон.

Наступний випуск від 7 липня 2022 р. – «Вадим Новинський: УПЦ МП, РПЦ. Мариуполь. Ахметов и православие мозга». У цьому випуску змінився фон, на якому автор знімає своє відео - він перемістився до студії «Радіо НВ». На нашу думку, це робить картинку більш привабливою і дозволяє глядачам, краще сприймати самого ведучого.

Цікавою особливістю є подання короткої біографічної інформації про головного героя даного випуску – Вадима Новинського. Тобто, на нашу думку, це демонструє професійні журналістські якості ведучого. Він підготувався, зібрав та об'єднав інформацію про персонажа. Цей випуск загалом має відмінності від інших, тому що він, в першу чергу, створений для інформування аудиторії про головного героя та його вчинки. У випуску відсутні такі звичні ознаки, як: використання тропів, жвава яскрава міміка та жестикуляція, посмішка та жарти автора. Але автор залишив за собою право задіяти прихований сарказм.

Випуск від 7 серпня 2022 року «У Кобзона знову Аншлаг? Гура, Сальдо, хто з колаборантів наступний?» є одним з найкоротших матеріалів і має хронометраж 5 хв. 40 с. Такий короткий час випуску пов'язаний з тим, що автор іноді випускає по декілька роликів за тиждень, якщо якась окрема тема викликає велику загальну зацікавленість у суспільстві. У даному матеріалі розглядається новина про смерть гауляйтера окупованого міста Нова каховка, Херсонської обл., Віталія Гуру.

Одразу у випуску яскраво прослідковується виражена неприязнь до особи Йосипа Кобзона, що яскраво продемонстровано вже у назві до відео. А також на початку свого спіча автор вдається до такого саркастичного зауваження: «*на концерт Йосі Кобзона потроху збирається анишлаг*».

У ході відеоролику також можна відстежити неприязнь автора й до інших героїв. Наприклад, коли ведучий розповідає про смерть колаборанта Гуру, він вдається до такого виразу: *«спершу він дивовижним чином начебто почав стікати кров'ю»*. Після чого автор говорить про іншого колаборанта, Кирила Стремоусова: *«Кіріл при цьому верещить, що всі на світі пропагандони ... »*.

Отже можна зробити висновок, що ведучий у своїх матеріалах не боїться подавати власну думку та виражати відкриту роздратованість, щодо подій. Крім цього, слід зауважити, що у випуску автор не вдається до вживання нецензурщини, це один з небагатьох випусків у якому така лексика взагалі відсутня. Але загальний сценарій всіх випусків повністю витриманий: ведеться оповідання про важливі для суспільства теми, наводяться документальні приклади – фото- та відеоматеріали.

Передостанній випуск нашого аналізу має назву *«Донька Дугіна погналась поперед батька в пекло. Росія пожирає сама себе»*, він був опублікований 21 серпня 2022 р. На що одразу хочеться звернути увагу, так це назва випуску – вона має прихований підтекст з ознаками чорного гумору. Сам матеріал присвячений новині про смерть Дарі Дугіної, доньки російського пропагандиста Олександра Дугіна.

Загалом у випуску висміюється персону Олександра та його доньки, а також аналізуються причинно-наслідкові події війни Росії проти України. Але автор, все ж таки, з огляду на серйозність події не використовує відкрито сарказм, не жартує і має доволі серйозний зовнішній вигляд.

Але у випуску присутнє звичне використання мовних тропів та деякий прихований сарказм: *«ліберальна російська звезда, різні там собчачки почали волати “за що”, “за що ж дитиночку, кровиночку убили”»*, *«дугіну грохнули не ми»*, *«немає жодного резону»*, *«пропагандистська байстрючка»*, *«глибинний народець»*, *«чим би дитя не тішилося, лиш би не вижило»*. Також, що характерно для випусків програми, автор використовує багато цитувань та сторонніх відеоматеріалів.

Останній випуск, яким ми завершуємо дослідження проєкту «Без кісток» був опублікований 26 вересня 2022 р. і має назву «Мобілізація йде "по плану". Путін готує армію алкоголиків із іржавим залізом». Загалом матеріал не має відмінностей від попередніх випусків. Присутнє використання мовних тропів, мультимедійних матеріалів та цитування. Але, що варто відзначити, це градація емоційності подачі інформації автором від першого до останнього досліджуваного нами матеріалу. Якщо на початку автор часто використовував жестикуляцію, жваву міміку та дещо театральне подання мови, то у подальшому це змінилося - він майже не жестикулює, не посміхається, має серйозний вираз обличчя.

Аналізуючи дані, можна переконатися, що у всіх випусках програми «Без кісток» яскраво виділяються всі характерні для гонзо-журналістики ознаки: інформативність, актуальність, експресивність та емоційність, використання розмовної лексики, саркастичних зауважень, вільного подання інформації, використання тропів та трансляція авторського погляду.

Крім цього ми також дослідили як змінювалася зацікавленість аудиторії у контенті «гонзо» з ціллю з'ясувати вплив резонансного стороннього фактору на ці дані. Проаналізувавши кількість переглядів кожного випуску програми «Без кісток» протягом 7-ми місяців з березня по вересень 2022 року нами було виведено графік, що демонструє коливання активності аудиторії (рис 2.1.2.).

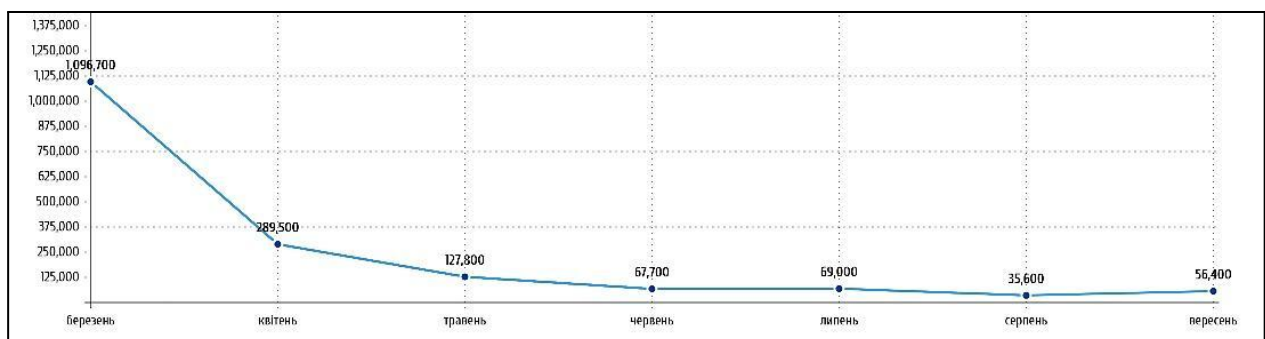

Рис 2.1.2. Аналіз переглядів відео на випусках програми «Без кісток».

Ми проаналізували інформацію виключно за 2022 рік з декількох причин:

– як було зазначено раніше, програма «Без кісток» виходила в ефір на радіостанції «Радіо НВ» до лютого 2022 року і публікувалася на їх однойменному YouTube-каналі з аудиторією в 777 тис. підписників;

– канал під назвою «Богдан Амосов» на якому публікуються випуски програми зараз, створений відносно нещодавно і має невелику аудиторію, лише 55, 3 тис. підписників;

– на нашу думку, порівнювати активність аудиторії двох каналів є недоречним, тому що кількість підписників каналів, а отже і переглядів, має великий розрив – в 14 разів аудиторії каналу «Радіо НВ» перевищує аудиторії каналу «Богдан Амосов».

Отже, зацікавленість аудиторії у контенті гонзо-журналістики була найвищою у березні 2022 року, тобто на початку повномасштабної війни – стороннього резонансного фактору. Пізніше активність пішла на спад, іноді збільшуючись, іноді зменшуючись.

2.2 Жанр «гонзо» як складова роботи в YouTube проєкті «Вечір з Яніною Соколовою»

Авторкою ідеї проєкту «Вечір з Яніною Соколовою» є українська журналістка, громадська діячка та блогерка Яніна Соколова. Програма публікується в мережі щоп'ятниці починаючи з 2018 року.

В описі YouTube каналу подано таке трактування головної ідеї та мети: «завдання програми – пояснити тим, хто вірить в цю ахінею (тобто російську пропаганду), що їх тримають за дурнів. Глядач, який побачить ситуацію з іншого, критичної боку, але на тій же мові, мимоволі задумається, а може і справді мене тримають за дурня» [Додаток А, 8].

Проєкт побудований таким чином, що ведуча постійно знаходиться у студії і є головним героєм програми. Інформація подається у форматі огляду з коментарями. Отже, одразу можемо виділити деяку розбіжність з однією з головних характеристик жанру, що переважно гонзо є репортажем. Проте, в

попередньому пункті, ми вже говорили про те, що в українському медіапросторі жанр деформувався і має деякі розбіжності зі стандартами.

Основний акцент у програмі авторка зробила на використанні інших ключових прийомів: вільного використання лексики, емоційної подачі та деякої театралізованості. Ведуча постійно висловлює свою думку в досить різкій формі та не цурається лайки. Це дозволяє встановити емоційний контакт з глядачем та привернути увагу до інформації.

Так, вільне використання нецензурної лексики можна побачити вже у назвах випусків: «Росіяни на Р*rnHub/Випи**ити Цимбалюка/Гра в кальмара у "днр"»; «Соколова цілує прапор Росії/ Путін за**ав панду/Всі українці – росіяни»; «Лавров з Помпео пос*ли в ліфті/Росія – головний пірат світу/ Ідіотські питання».

Крім лайливих висловів, у заголовках нерідко використовується саркастичні та іронічні зауваження: «Підстилки Порошенка/ Рабінович ділить Україну/Не наш канал»; «Сталін хороший/ Свобода – це рабство/Соловйов лякає санкціями».

Також варто звернути увагу на загальне оформлення відео, тобто на прев'ю, яке насамперед приваблює глядача. Авторка з командою приділяють велику увагу оформленню не тільки назв, а й обкладинок для відео. Найчастіше в оформленні використовують яскраві колажі відповідно до теми: в центрі композиції завжди зображена ведуча, а навколо неї скомпоновано сатиричні картинки, інколи навіть саркастичні, бранні надписи, наприклад як на рис 2.2.1. Таким чином, при першому погляді на відео, вже можна відчувати, що програма суто авторська і транслює суб'єктивні емоції.

Для аналізу контенту ми обрали вибірку випусків програми у часовому проміжку з березня по вересень 2022 року. Такий вибір обумовлений ідеєю простежити як змінювалася зацікавленість аудиторії, а саме кількість переглядів, на початку повномасштабної війни в Україні та на подальших етапах її розвитку. Загалом за цей період було опубліковано 27 випусків програми «Вечір з Яніною Соколовою».

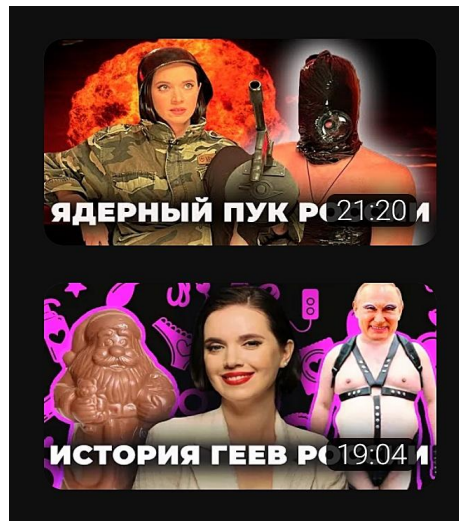

Рис. 2.2.1. Приклад прев'ю до випусків програми «Вечір з Яніноюю Соколовою»

Матеріал під назвою «ТЕРМІНОВЕ звернення до росіян. Секретні українські лабораторії. Вечір у бомбосховищі» був опублікований 11 березня 2022 р., це перший випуск, що вийшов після початку повномасштабної війни. Перше, що варто відзначити, що в матеріалі відсутні яскраві барви: заголовок та прев'ю прості та лаконічні. Вся інформація виключно актуальна, більш новинна, але подається у звичному форматі (рис. 2.2.2.).

Протягом всього випуску простежується вкрай складний емоційний стан ведучої, який відобразився на мові. *«Класно ми дали п**ди цій озвірілій матрьюшці»*, такою фразою ведуча розпочала випуск. Протягом відео вона частіше, ніж зазвичай, вдається до прийому вживання вільної лексики. Наведемо декілька прикладів: *«війська х**ла»*, *«фарватер х**ового російського корабля»*, *«всяка оця х**ня»*, *«вам п**да»*, *«ваш х**ло»*.

Крім нецензурних висловів, можна також помітити цікаві авторські висловлювання, а саме саркастичні порівнянь на рахунок країни агресора та її представників: *«озвіріла матрьюшка»*, *«міністра країни супер мега крутий супер сильної армії імперії»*, *«Сергій П**длов»*, *«Володимир Ж*n*ровский»*. Також, характерною особливістю є простота мови. Матеріали виходять російською (це покладено в ідею проєкту), тому слух ріже характерне «шокання» та пом'якшення букви «г».

Окрім лексики варто відмітити манеру подачі інформації, яка протягом всього відео супроводжується відкритим та прихованим сарказмом. Завдяки поєднанню нецензурної лексики та саркастичних зауважень відчувається внутрішня напруга та погляд авторки на ситуацію. Попри це, вона вміло балансує між інформативним та жартівливим форматом, доповідаючи актуальну важливу новину.

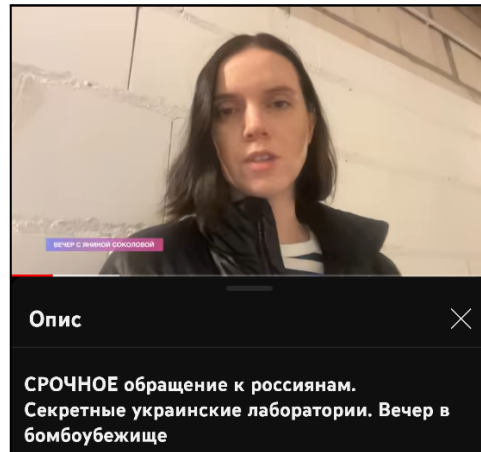

Рис 2.2.2. Скріншот із випуску «ТЕРМІНОВЕ звернення до росіян. Секретні українські лабораторії. Вечір у бомбосховищі».

Наступний випуск датований 21 березня 2022 р. має назву «Як виглядає справжній нацизм. Фак із бомбосховища-2 | Вечір з Яниною Соколовою». Загалом випуск має таку ж стилістику як і попередній розглянутий матеріал: ведуча знаходиться у підвалі, знімає на телефон і не дуже піклується про зовнішній вигляд картинки.

Також, що характерно, ведуча все ще перебуває в нестабільному емоційному стані. Саме тому розпочала цей випуск дуже нетипово, з таких роздумів: *«Вчора наші хлопці відірвали ж**у окупанту ... і знаєте про що я подумала. Я подумала що буде дуже круто якщо ми зробимо цю ж**у гербом Росії. От, росіяни також подумайте, що можна доповнити до цієї ж**и. Ну, по-перше, мені здається це символічно, а по-друге - залишилося намалювати на ній обличчя вождя, після чого взяти почепити піонерський галстук і додати*

*барабан. Ну, повісити, на ж**у. Бо, чого гріха таїти, Росія на зараз опинилася у справжній ж**і».*

Загалом, далі матеріал вийшов новинним та інформативним, але в дуже емоційній та специфічній манері подачі Соколової. Вона протягом всього подальшого часу продовжує використовувати багато нецензурної лексики, і навіть вдається до утворення неологізмів з використанням такої лексики: «чл*нох**й», «х**ло», «х**ня», «п*зд*в», «ах**ли», «п*рнув», «ідіотизм», «огрох**на», «д**бо*оби» та ін., а також купи сарказму, можна навіть сказати, що вся інформація подана у саркастичній манері. Крім цього, у випуску присутнє використання мультимедійних матеріалів, а саме фото та відео з місця подій.

Випуск «Москва потонула / Жириновський помер / Краматорськ, Буча, Ірпінь та інші подвиги орків» був опублікований 15 квітня 2022 року. Відео розпочинається зі звичної заставки (рис. 2.2.3), але з незвичайним аудіосупроводом - це не музика, а дикторська начитка тексту: *«Російський військовий корабель прибув за адресою. Москва тепер не третій Рим, а друга Атлантида. Володимир Володимирович, не соромтесь, приєднуйтеся. Будете не тільки президентом миру, а й володаркою морською».* У декількох реченнях одразу простежується сарказм та особиста неприязнь авторки до персони Володимира Путіна. Отже вже можна говорити, що відео має ознаки «гонзо» напряму.

Крім цього, слід зазначити, що відео знято в домашніх умовах, на фоні домашньої кімнати, на телефон, тому має погану якість. Тобто не відповідає звичному формату, властивому для випусків програми «Вечір з Яніною Соколовою».

Цей випуск також зроблений у більш серйозній манері, ніж подальші матеріали, він має чітку новинну спрямованість. Ведуча наводить багато фактів та підкріплює їх фото й відео. Але також у матеріалі присутні всі характерні ознаки, які є і в інших випусках.

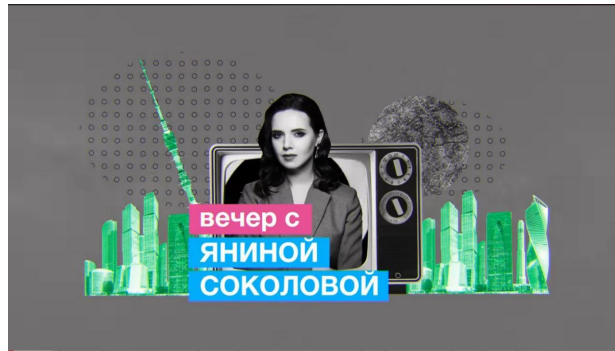

Рис 2.2.3. Заставка програми «Вечір з Яніною Соколовою».

Тобто, протягом відео ведуча використовує тропи, ненормативну лексику та сарказму. Наприклад: *«тож, російський Іван, здавайся. Хоча, російські Ваньки вже закінчилися. Зараз Руслани зі Степанами закінчуються. Скоро перейдемо до Едиків та Яшкам. Ними і завершимо», «орки», «скріншоти не горять», «в котрий раз, двухголова пташка обгадилась рідким», «кожен такий випадок наближує пташку до супу», «уха з пітуха» та ін.*

Наступний випуск, який ми розглянемо має назву «Бункер Путіна. Мародер дзвонить додому. Яніна у ванній» і датований 21 травня 2022 р., тобто на третій місяць після початку повномасштабної війни.

Рис 2.2.4. Скріншот із випуску «Бункер Путіна. Мародер дзвонить додому. Яніна у ванній».

Так як емоційне напруження у суспільстві, на той момент, почав знижуватися, то й випуск вийшов дещо менш провокативний. Протягом

20-ти хвилин відео ведуча використовує ненормативну лексику всього декілька разів: «г*вно», «сам цар г**дон», «злочинно до*у*», «війська з**алися», «вовочка, що з і**лом». Проте, це ніяк не вплинуло на емоційний посил всього тексту, адже ведуча вміло використовувала прийоми інтонування мови. Також незмінною складовою тексту залишилися улюблені авторські висловлювання порівняння, що покликані висміяти президента Росії: «лапоть», «ботоксне обличчя – гандбольний м'яч», «псковська оса», «ботоксний хом'як», «моль».

Для цього випуску характерними є велика кількість пародій, як просто розмовних, так і підготовлених заздалегідь. Так, з 13 хв. по 15 хв. у відео вставили окремих скетч-пародія на тему: «розмова російського солдата з дружиною», в якому в доволі різкій формі висміюється російський інститут шлюбу. Крім цього у випуску присутні саркастичні жарти: «ковбасить вовочку так, наче його у жовтому чемоданчику спробували на Казантип привезти», «4 хвилини чеше я*чка вусами Піскова, після чого гадить Медведєву в рота».

Також варто звернути увагу, на театралізовану манеру мовлення та гіперболізовану емоційність: награний сміх, сильне інтонування та розсіяні акценти, жестикуляція (рис. 2.2.4.).

Випуск піз назвою «Соколова vs Арестович. Соловійов у комі. У Криму послали російських солдатів» був опублікований в мережі 25 червня 2022 р., на четвертий місяць війни.

Перше, що глядач бачить у кадрі – пляшка настійки та ведучу, яка її п'є, що можна побачити навіть на прев'ю до відео (рис. 2.2.5.). Після чого вона ще й закликає глядачів послідувати прикладу і розслабитися: «Але раз на тиждень, особливо для справи, особливо коли нерви вже ні до біса, думаю ляснути можна». Це перекреслює будь-які журналістські стандарти і є просто недопустимим у звичному форматі. Проте, саме це і відрізняє жанр «гонзо»: можливість вільно поводитися з наповненням матеріалу і гратися з методами подачі. У процитованому реченні також можна відстежити вільне використання лексики та простоту подачі, наче ведуча та глядач близькі друзі.

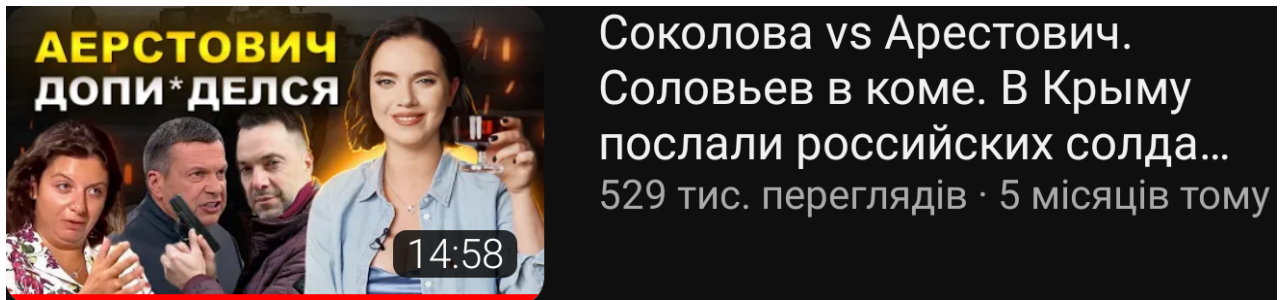

Рис 2.2.5. Випуск «Соколова vs Арестович. Соловйов у комі. У Криму послали російських солдатів».

Крім нецензурних лайливих слів, які супроводжують мову протягом всього часу випуску, авторка говорить дуже просто, навіть приземлено, наприклад: *«ну ви ж розумієте шо на тверезу голову», «пам'ятаєте він там заряджав»* (у значенні говорив), *«давайте разом офігівати», «шо», «што», «штов», «цілую в лобик», «короче», «іхнім», «ніякої російської культури нахрін не існує», «в ср*ку вашу велику культуру»* та ін. Використання такої лексики також є особливістю жанру «гонзо», тому що в звичайному журналістському матеріалі текст вичитаний, а диктор не допускає вживання простої, жаргонної лексики та слів паразитів.

Що відрізняє матеріали жанру, так це відсутність страху жартувати та, в якійсь мірі навіть, принижувати відомих діячів політики та інших сфер. У своїх випусках Соколова дуже часто представляє героїв оповіді в саркастичній манері, наприклад як: *«Давайте розпочнемо з нашої зірочки, з нашого персена, з нашого нурофену та нашого секс-символу, Олексія Арестовича»*.

У цьому випуску лєвова частка ефірного часу була відведена саме Олексію Арестовичу і ведуча декілька хвилин поспіль вдавалася до іронічних зауважень його персоні з використанням нецензурної лексики та повчань. Таким чином, Соколова транслює суто авторське ставлення до героя і не боїться бути засудженою за це.

Випуск від 12 серпня 2022 р. «Z-шедеври. Тиндер у “ДНР”. Яніна у Криму» дещо відрізняється від інших. Початок матеріал створений таким чином, що здається наче ведуча веде репортаж з місця подій – окупованих міст

півострова Крим у яких відбулася низка вибухів, про що і йде мова. Але насправді це просто скет пародія на поведінку людей під час таких подій.

Для цього випуску характерними є повна відкритість ведучої з глядачами: більшу частину екранного часу вона не нафарбована та одягнена в простий купальник.

Крім початкового скетчу, протягом усього екранного часу Соколова вдається до методу пародіювання, наприклад це відобразилося на мові: ведуча спробувала відтворити суто російську манеру вимови з притаманним їй «чтоканьем» та акцентом на тверду приголосну «г». Без нецензурщини та сарказму також не обійшлося, але порівняно з іншими випусками таких прийомів набагато менше. На нашу думку, це пов'язано з методом подачі інформації. Ведуча, від випуску до випуску, варіює метод: то він більш емоційно стриманий, коли все зводиться до використання вільної лексики, або ж, як у цьому випадку, до абсурду театралізований – гіперемоційність, жвава жестикуляція та акторська міміка.

Також відмінною рисою ролику є кількість відведеного часу для демонстрації новин та мемів. Порівняно з іншими відео, де центральну роль займає ведуча, тут більше часу приділено саме огляду контенту.

Передостанній з двох випусків, що ми розглянемо, має назву «Арестович – чаклун. Магія КДБ. Росія – країна терорист» від 11 вересня 2022 р. (рис. 2.2.6.). Так як більшість випусків мають схожу модель подачі інформації, то на прикладі цього та наступного відео ми хочемо продемонструвати використання ще деякої вільної лексики.

У даному випуску ми відзначили такі моменти: *«Ці удари нанесені з єдиною ціллю – залякати населення. Ну і винудити з ними піти на переговори. Це тактика терористів. Напевно хтось подарував Путіну підручник Бен Ладена. Це відбувається від безвихідності. Терористичну тактику приміняють коли с*с*ть на фронті»*; *«росія фактично визнала свій тотальний розгром. Але навіть самий упортий путіноїд розуміє що тероризмом війну не виграти»*, – нецензурні вислови, неологізми та сарказм.

А у випуску «Анексія. Гаага. Тампони в серце» від 1 жовтня 2022 р. ми звернули увагу на такі фрази: *«Навіть якщо на Запорізьку область буде летіти метеорит, то частина людей проголосують за просто ігнорування; частина за те, щоб сісти на дирижабль та полетіти від*издити цей метеорит; частина проголосує за партію регіонів; а частина взагалі буде дивитися 95 квартал і їм взагалі пофігу на ці всі метеорити»*, – прояв специфічного чорного гумору, характерного для випусків досліджуваної програми.

Слід зазначити, що так розгорнуто ведуча жартує рідко. Зазвичай подібні вислови вміщуються в одне-два слова, що було неодноразово продемонстровано у нашому аналізі, і підкріплюються неологізмом створеним з допомогою нецензурної лексики. Але у даному випуску, в ході оповіді, авторка ще декілька разів вдається до подібних жартів: *«Історична сторінка. Самих попсових диктаторів навіть брати не буду. Всі і так знають, що Сталін помер у калюжі своєї мочі, об*обаний Гітлер застрелився, Цезаря, його ж друзі, перетворили на друшляк, а Саддам Хусейн перетворився на брелок»*.

Аналізуючи випуски програми «Вечір з Яніною Соколовою» ми виділили такі притаманні їй ознаки: використання розмовної, нецензурної лексики та саркастичних зауважень; вільне поводження в кадрі, тобто відсутність звичної журналістської постави; пародіювання; жартівливість; притаманний суто авторський погляд; відсутність подання сторонніх точок зору.

Крім цього, як було зазначено раніше, ми вирішили простежити як змінювалася зацікавленість аудиторії у контенті в жанрі «гонзо». Проаналізувавши активність користувачів на відеороликах з YouTube-каналу «Вечір з Яніною Соколовою», ми з'ясували кількість переглядів кожного відео протягом 7-ми місяців з березня по вересень у 2021 та 2022 роках і склали графік, що демонструє збільшення активності в поточному році (рис 2.2.6.).

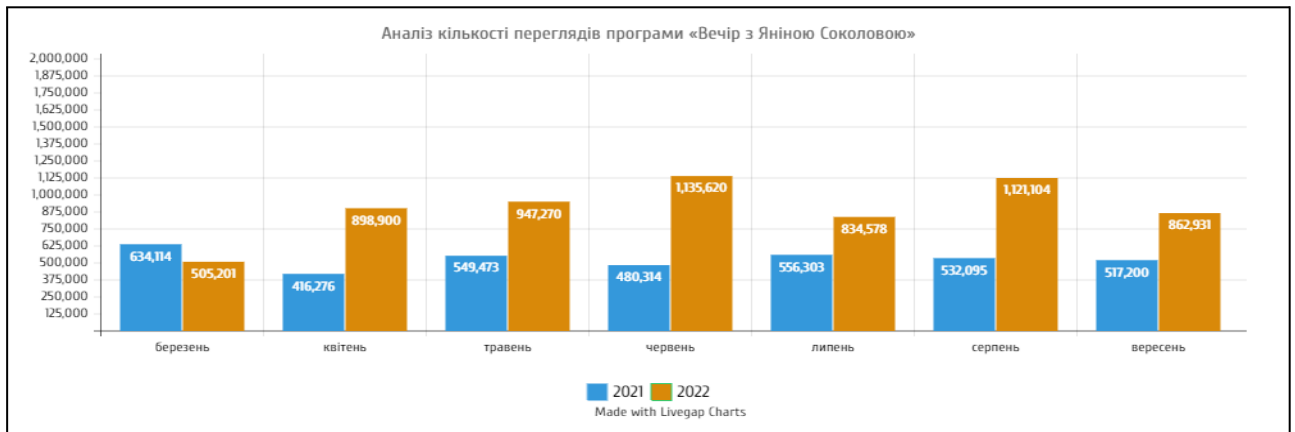

Рис 2.2.6. Аналіз переглядів відео на YouTube-каналі «Вечір з Яніною Соколовою».

Ці дані не можна вважати істиною, так як вони включають всього один об'єкт аналізу, що пов'язано з невеликим числом існуючих представників стилю. Проте з огляду на представлені цифри можемо стверджувати, що зацікавленість аудиторії у матеріалах жанру гонзо-журналістики поступово зростає.

ВИСНОВКИ

З огляду на проаналізовані матеріали можемо стверджувати, що утворення «гонзо» було неминучим явищем. Зміни у суспільній культурі та індустріалізація призвели до вивільнення думок, що дало змогу окремим людям висвітлювати свої погляди на широкі маси. Хантер Томпсон став першим офіційним представником напряму «гонзо» та зміг розпалити увагу до нього своїми текстами.

Отже, у проведеному дослідженні ми вивчили ключові етапи розвитку напряму; ознайомилися з біографією засновника гонзо-журналістики – Хантера Томпсона; встановили, що для «гонзо» характерними є такі особливості створення матеріалів: крайня емоційність та експресивність, використання вільної лексики, цитування, гумор, сарказм, перебільшення та нецензурні вислови, гострий і суб'єктивний погляд. Саме ці фактори потрібні аудиторія для повного розуміння картини подій, що відбуваються. Отримавши інформацію таким чином аудиторія споживає ті ж самі факти, але з більшою емоційною віддачею, при цьому не шукає сторонні джерела і не споживає фейки.

На нашу думку, сьогодні актуальність теми гонзо-журналістики продовжує зростати, але напрям залишається маловивченим. Адже на деякий період гонзо-журналістика втратила свій інтерес для авторів, так як не мала вільного майданчику для розвитку, адже стандарти ЗМІ обмежені у своїй роботі. Але розвиток Інтернету дав новий поштовх до популяризації жанру, зокрема в Україні. Завдяки роботі журналістів з різними інтернет-ресурсами, такими як YouTube, Facebook, Twitter, Telegram та Instagram, напрям «гонзо» може поступово набути більшої популярності.

Дослідивши роботу журналістів у стилі гонзо-журналістики і проаналізувавши контент двох проєктів, а саме «Вечір з Яніною Соколовою» та «Без кісток», ми дійшли висновку, що автори виробляють суто журналістський

контент, інформують аудиторію про важливі проблем, але керуються правилами «гонзо».

Для програми «Вечір з Яніною Соколовою» притаманні такі ознаки стилю: інформативність; актуальність; використання розмовної, нецензурної лексики та саркастичних зауважень; вільне поводження в кадрі, тобто відсутність звичної журналістської постави; пародіювання; жартівливість; притаманний суто авторський погляд; відсутність подання сторонніх точок зору.

А у проєкті «Без кісток» ми виділили такі характерні ознаки «гонзо»: інформативність; актуальність; використання розмовної, нецензурної лексики та сарказму; авторське бачення проблеми.

Також у дослідженні ми проаналізували кількість переглядів кожного випуску обох програм – «Вечір з Яніною Соколовою» та «Без кісток», та отримали дані, які підтверджують факт зростання зацікавленості аудиторії у контенті гонзо-журналістики. Проте з огляду на представлені цифри можемо стверджувати, що на зацікавленість аудиторії щодо жанру впливають декілька факторів: час, тобто з кожним роком популярність «гонзо» зростає завдяки поширенню між аудиторіями; а також події, що відбуваються навколо, в даному випадку це розгортання повномасштабної війни. Крім цього популяризацію жанру можна пояснити ще декількома факторами.

По-перше – довіра. Адже аудиторія буде більш зацікавлена контентом без інформаційної цензури в інтернет медіа, порівняно з офіційними виданнями, які керуються редакційним стандартами або ж транслюють думку власника медіа. По-друге – відмінність методів подачі. У звичайних ЗМІ все відбувається за вивіреним планом, однотипно та сухо, на відміну від живого експресивного «гонзо», що дозволяє поглянути на проблему під іншим кутом.

Як було зазначено раніше, офіційні ЗМІ не можуть надавати інформацію у повному обсязі, адже вони керуються правилами цензури. Журналісти оперують фактами, проте зобов'язані корегувати їх: не виражати особисту думку, блурити невідповідні фото та відео, не допускати вживання нецензурної лексики в ефірі. Тобто відбувається повне емоційне відгалуження і залишаються сухі факти. Але

в протывагу цьому, аудиторія хоче отримати більше насиченої інформації і намагається знайти її самостійно, звертається до неофіційних джерел, що у подальшому породжує купу незрозуміlostей та фейків. Існування розгалуженої системи джерел з матеріалами гонзо-журналістики могло би у повному обсязі вирішити цю проблему.

Зараз існує лише невелике число українських представників жанру, декілька з яких ми дослідили. Суб'єктивізм притаманний цьому напрямку робить неможливим вивчення його методів та прийомів роботи з наукової точки зору, так як кожен автор володіє особливим набором даних притаманним тільки йому. Тобто узагальнивши всю інформацію, можна зробити висновок, що «гонзо» – суто персональний напрямок, де важливу роль відіграє саме особистісна характеристика автора.

Можна припустити, що напрям гонзо-журналістики ніколи не визнають на одному рівні з офіційним ЗМІ. Специфічність та суб'єктивність подачі інформації, яка порушує усі стандарти традиційної журналістики точність, баланс думок та об'єктивність, унеможлиблює цей процес. Проте «гонзо» може стати актуальним напрямком творчості українських інтернет медіа.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бочковський О. І., Сірополко С. Українська журналістика на тлі доби (історія, демократичний досвід, нові завдання) / за ред. К. Костева й Г. Кошаринського. Мюнхен : Український техніко-господарський інститут, 1993. 204 с.
2. Вартанов Г. І. Засоби масової інформації. Короткий словник термінів і понять / за ред. проф. А. А. Чічановського. Київ : Грамота, 2005. 64 с.
3. Василенко М. К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі : монографія. Київ: 2006. 238 с.
4. Гарачковська О. Жанрові особливості аналітичної журналістики у контексті становлення сучасного інформаційного простору. *Український інформаційний простір*. 2021. № 2. С. 146-154.
5. Гетьманець М.Ф., Михайлин І. Л. Сучасний словник літератури і журналістики. Харків : Прапор, 2009. 384 с.
6. Гід журналіста : навч. посіб. / адапт. та упоряд. А. Лазарева ; ред. С. Таран. Київ : [б. в.], 1999. 96 с.
7. Горбатенко І. Постмодерністський дискурс та його вплив на розвиток політичної науки в Україні. *Наукові записки*. 2005. № 30. С. 72
8. Дербі в Кентуккі: занепад і мерзота. URL : <https://cutt.ly/M10nORo> (дата звернення 15.09.2022).
9. Еверетт Д. Навчальний посібник репортера. Київ : ПроМедіа, 2002. 26 с.
10. Загальна декларація прав людини : офіц. текст. у перекладі. URL : <https://cutt.ly/P0yD7fs> (дата звернення 12.09.2022).
11. Іващук А. Інтерпретація жанру замітки і факту в сучасному українському журналістикознавстві. *Наукові записки інституту журналістики*. 2007. № 27. С. 113-115.

12. Коваль З. Гумор та сатира як механізми стійкого інформаційно-психологічного впливу. *Актуальні проблеми державного управління*. 2020. №1. С. 45-49.

13. Кодекс Американської асоціації кінокомпаній. Кодекс Хейса : офіц. текст. URL : <https://cutt.ly/D10nxi9> (дата звернення 12.09.2022).

14. Кодекс професійної етики українського журналіста. URL : <http://centra.net.ua/old/codensju.htm> (дата звернення 12.09.2022).

15. Лось Й. Перспективи світоглядної публіцистики: навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 294 с.

16. Мастерова О. Я. Фейлетон як тип тексту у системно-структурному істилістичний аспект. *Вісник ХНУ*. 2010. № 930. С. 194-196.

17. Мінаєв А. В. Рух хіпі як прояв молодіжного неполітичного протесту в другій половині 60-х рр. XX ст. у країнах Західної Європи та США. *Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету Волинський державний університет ім. Лесі Українки*, 2007. С. 162-168.

18. Наших б'ють! Кривавий спорт, американська доктрина та вир тупості.. URL : <https://cutt.ly/X10mqGQ> (дата звернення 15.09.2022).

19. “Обличчя Майдану” : Богдан Кутепов розповів, як силовики били журналістів під час Революції Гідності (ВІДЕО). URL : <https://cutt.ly/g10msVS> (дата звернення 21.10.2022).

20. Орденів С. С. Глобалізаційні трансформації правової свідомості суспільства: соціально-філософський аспект : дис. кан. філософ. наук : 09.00.03. Київ, 2016. 237 с.

21. Паращевін М. А. Трансформація соціального інституту релігії в сучасному українському суспільстві : дис. кан. соц. наук: 22.00.04. Київ, 2018. 416 с.

22. Прокопенко І. Репортаж в газеті. Київ : ВПЦ «Київ.ун-т», 1959. 157 с.

23. Приступенко Т. О. Теорія журналістики : етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації : навч. посіб.. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; Ін-т журналістики. Київ, 2004. 375 с.
24. Потятиник Б. В. Інтернет-журналістика : навч. посіб. Львів : ПАЮ, 2010. 246 с.
25. Ступачинська К. О. Історичний генезис фемінізму як початок розвитку гендерної політики в Україні. *Українське суспільство в умовах воєнного стану: сучасні виклики та напрямки розвитку : матеріали Всеукр. наук. конф. молодих вчених*. Одеса : Фенікс, 2022. С. 657-660.
26. Словник іншомовних слів / за ред. О. С. Мельничука. Київ : «Українська радянська енциклопедія», 1975. 601 с.
27. Словник журналіста : терміни, мас-медіа, постаті / за заг. ред. Бідзілі Ю. Ужгород : ВАТ «Закарпаття», 2007. 224 с.
28. Мінаєв А. В. Рух хіпі як прояв молодіжного неполітичного протесту в другій половині 60-х рр. ХХ ст. у країнах Західної Європи та США. *Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету Волинський державний університет ім. Лесі Українки*. 2007. С. 162-168.
29. Москаленко А. З. Теорія журналістики : навчальний посібник. Київ : Експрес-об'ява, 1998. 336 с.
30. Чабаненко М. В. Основи інтернет-журналістики : навч. посіб. для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Журналістика». Запоріжжя : «Просвіта», 2013. 112 с.
31. Чекмишев О. В. Основи професійної комунікації. Теорія та практика новинної журналістики. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. 123 с.
32. Ben Yagoda, Kevin Kerrane. *The Art of Fact: A Historical Anthology of Literary Journalism*. New York: Scribner, 1997. 560 p.
33. Bignell J. *Postmodern media culture*. Edinburgh : Edinburgh University Press, 2000. 240 p.

34. Carroll-Elizabeth Jean. Hunter: the Strange and Savage Life of Hunter S. Thompson. London : Pocket Books, 2005. 352 p.
35. Christine Othitis. The Beginnings and Concept of Gonzo Journalism. 1994. URL : <http://www.gonzo.org/articles/lit/esstwo.html> (дата звернення 18.09.2022).
36. DeKoven M. Utopia Limited. The Sixties and the Emergence of the Postmodern. Durham : Duke UP, 2004. 362 p.
37. Dr. Hunter S. Thompson: URL : <http://www.gonzo.org/articles/lit5bdf.html?ID=0> (дата звернення:15.09.2022).
38. Ellaine Woo. Bill Cardoso, 68; Writer Introduced 'Gonzo'. Los Angeles Time, 2006. URL : <https://cutt.ly/a10Qrqm> (дата звернення 18.09.2022).
39. Eric Homburger. Colourful chronicler of American life whose 'gonzo' journalism contrived to put him always at the centre of the action. URL : <https://cutt.ly/p10QxP4> (дата звернення 20.09.2022).
40. George Orwell. "Why I Write," in A Collection of Essays. New York : Harcourt, Brace & Co, 1981. 314 p.
41. Hellmann J. Fables of Fact. The New Journalism as New Fiction. Urbana : U of Illinois P, 1981. 164 p.
42. Hunter Thompson. Jacket Copy for Fear and Loathing in Las Vegas: A Savage Journey to the Heart of the American Dream, in The Great Shark Hunt Strange Tales from a Strange Time. New York : Summit Books, 1979. 106 p.
43. Hunter Thompson. The Kentucky Derby is Decadent and Depraved. «*Scanlan's Monthly*» № 6. 1970. URL : <https://cutt.ly/Y10QTUt> (дата звернення 20.09.2022).
44. Hunter Thompson. The Great Shark Hunt: Strange Tales from a Strange Time. London : Picador, 1979. 394 p.
45. Hunter Thompson. Fear and Loathing in Las Vegas: A Savage Journey to the Heart of the American Dream. 2nd Vintage Books Edition. New York : Vintage Books, 1998. 204 p.

46. Hunter Thompson. *Fear and Loathing on the Campaign Trail '72*. New York : Warner Books, 1973. 47 p.
47. Hunter S. Thompson.. URL : <https://www.britannica.com/topic/journalism> (дата звернення: 20.09.2022).
48. Jann Wenner, Seymour, Corey Wenner. *Gonzo: the Life of Hunter S. Thompson: An Oral Biography*. New York : Little, Brown and Co., 2007. 512 p.
49. Jay Cowan. *Hunter S. Thompson: An Insider's View of Deranged, Depraved, Drugged out Brilliance*. Guilford, CT : Lyons, 2009. 256 p.
50. Jason Mosser. What's Gonzo about Gonzo Journalism? *Literary Journalism Studies 4.1*. Georgia : Georgia Gwinnett College, 2012. 85-90 p.
51. Jean Carroll. *Hunter: The Strange and Savage Life of Hunter S. Thompson*. New York : Dutton, 1993. 124 p.
52. Jim Cullen. *The American Dream: a short history of an idea that shaped a nation*. New York: Oxford University Press, 2003, 214 p.
53. John E. Benson. *Drugs In The Works Of Hunter S. Thompson*. URL : <http://www.gonzo.org/articles/lit/benson.html> (дата звернення 15.09.2022).
54. Johnson M. *The New Journalism*. Kansas : Kansas UP, 1971. 172 p.
55. Jesse Jarnow. *Man of Action: Hunter S. Thompson Keeps Moving*. Beef Torrey and Kevin Simonson, eds., *Conversations with Hunter S. Thompson*. Jackson : University Press of Mississippi, 2008. 196 p.
56. Karen Leverenz. *Inspiring, Nurturing, Informing and Empowering. Writing For Publication Using Experience as Journalism* : RMIT, 2004. 33 p.
57. Martin Hirst. *What is Gonzo? The Etymology of an Urban Legend*. *University of Queensland*, Australia, 2004. URL : <https://cutt.ly/210WyuVP> (дата звернення 16.09.2022).
58. MacFarlane S. *The Hippie Narrative/ A Literary Perspective on the Counterculture*. Jeferson North Carolina : MacFarland & Company, 2007. 263 p.
59. Marc Weingarten. *The Gang That Wouldn't Write Straight: Wolfe, Thompson, Didion, and the New Journalism revolution*. 1st ed. New York: Crown Publishers, 2006. 325 p.

60. Nick Nuttall. *Apocalypse and Hell: Hunter S. Thompson's American Dream. Literary Journalism Studies*. New Jersey : Wiley-Blackwell, 2012. 103-116 p.
61. Obituary: Hunter S Thompson. *BBC News*. 21 Feb. 2005.
62. Oxford English Dictionary, 2nd ed. URL : <https://cutt.ly/p10Q5go> (дата звернення 18.09.2022).
63. Patrick Doyle. How Hunter S. Thompson Became a Legend. *RollingStone*, July 18, 2019. URL : <https://cutt.ly/O10QVII> (дата звернення 15.09.2022)
64. Peter Tamony. "Gonzo," *American Speech: A Quarterly of Linguistic Usage* 58. 1983. № 1. 106 p.
65. Peter O. Whitmer. *When the Going Gets Weird: The Twisted Life and Times of Hunter S. Thompson*. New York : Hyperion, 1993. 336 p.
66. Paul Perry. *Fear and Loathing : The Strange and Terrible Saga of Hunter Thompson*. New York : Thunder Mouth Press, 1992. 11 p.
67. Ralph Steadman. *The Joke's Over: Bruised Memories: Gonzo, Hunter S. Thompson, and Me*. New York : Harcourt, 2006. P. 72-77.
68. Richard Ruland. Malcolm Bradbury. *From Puritanism to postmodernism: a history of American literature*. 1st American ed. New York: Viking, 1991. 455 p.
69. Richard Pollak. *Stop the Presses, I Want to Get Off: Inside Stories of the News Business from the Pages of More*. New York: Random House, 1975. 337 p.
70. Robert Love. A technical guide for editing gonzo: Hunter S. Thompson from the other end of the Mojo Wire. *Columbia Journalism Review* № 44. Columbia: Columbia University, Graduate School of Journalism, 2005. 61-65.
71. Speech by Rupert Murdoch to the American Society of Newspaper Editors. URL: http://www.newscorp.com/news/news_247.html (дата звернення: 16.03.2020).
72. Tom Wolfe, E. W. Johnson. *The New Journalism: With an Introduction*. New York : Harper and Row, 1973. 17 p.

73. The Esquire Decade. *Vanity Fair*, 2007. URL : <https://www.vanityfair.com/culture/2007/01/esquire200701?currentPage=6> (дата звернення 16.09.2022)

74. Three Ways to Go Gonzo. URL : <https://wordpress.com/dailypost/writing-challenges/three-ways-to-go-gonzo/> (дата звернення 20.09.2022).

75. William McKeen. *Outlaw Journalist: The Life and Times of Hunter S. Thompson*. New York : W.W. Norton, 2008. 466 p.

76. William McKeen, Hunter S. Thompson. Boston : Twayne, 1991. 130 p.

77. Without question, picking The Best Story Esquire Ever Published is a fool's errand... *Esquire*, 2008. URL : https://web.archive.org/web/20080705202952/http://www.esquire.com/fiction/ESQ1003-OCT_SINATRA_rev_ (дата звернення 16.09.2022)

78. Writer's Story on Sinatra Sparked a New Genre of Reporting. *Day to Day on National Public Radio*, 2003. URL : <https://www.npr.org/2003/09/09/1424661/gay-talese-sinatra-has-a-cold> (дата звернення 16.09.2022)

ДОДАТОК А

Список електронних ресурсів

1. «Анексія. Гаага. Тампони в серце». URL :
<https://www.youtube.com/watch?v=OptakVzqX5U>
2. «Арестович – чаклун. Магія КДБ. Росія – країна терорист». URL :
<https://www.youtube.com/watch?v=cHYrmYs7DRQ>
3. Анотація програми «Без кісток» на сайті Радіо НВ. URL :
<https://radio.nv.ua/bez-kistok>
4. «Бандерівські вітряки та православні кроти/Секретні розробки Зони +380». URL : <https://www.youtube.com/watch?v=WhwQZf1IMxo&t=6s>
5. «Без кісток 2.1 Санкції для Росії, справжня сила російської армії, строковики і злидні». URL :
<https://www.youtube.com/watch?v=n2zWlZ8emPc&list=PLQQP5kK4bVEMMeJ-ejLUN6coEYTq1ibL9&index=7>
6. «Бункер Путіна. Мародер дзвонить додому. Яніна у ванній». URL :
<https://www.youtube.com/watch?v=3VktGxDNQvs&t=94s>
7. «Ганьба Винника/Хто заплатить за відновлення »ДНР»/Є*ануті коментарі». URL : <https://www.youtube.com/watch?v=bKtIqfLc51c>
8. Головна сторінка каналу «Вечір з Яніною Соколовою». URL :
<https://www.youtube.com/@user-rr9bf7jflg/about>
9. «Дамо Росії пи*ди разом/Яніну переслідують спецслужби/Соколова про телеміст». URL : https://www.youtube.com/watch?v=8Hu_3OgyDk8
10. «Лавров з Помпео пос*ли в ліфті/Росія – головний пірат світу/ Ідіотські питання». URL : https://www.youtube.com/watch?v=0ugPcdk_ha8
11. «Ніс Оксани Марченко, цвяхи Матвієнко та істерика через крейсер "Москва"». URL : <https://www.youtube.com/watch?v=GiCrLhV9NV8>
12. «Підстилки Порошенка/ Рабінович ділить Україну/Не наш канал». URL : <https://www.youtube.com/watch?v=JZdhOuldWs8>

13. «Поклонська “не винна”? Дуй за русским корабльом». URL : <https://www.youtube.com/watch?v=8Q-81d295uo>
14. «Путін перекрив ЄС газ, а собі кисень. Газпром палить долари. Рай на росії. 50 000 хороших руских». URL : <https://www.youtube.com/watch?v=4qcPz3aFLfI>
15. «путін взяв Лукашенка за булочку. Ганьба і нацизм в ОДКБ». URL : <https://www.youtube.com/watch?v=WvAwH3k0cWc&t=184s>
16. «Путін пише з помилками/Хто всрався? Бандера/Гаденька провокація Порошенка». URL : <https://www.youtube.com/watch?v=EhTqvFaxiKo>
17. «Росіяни на P*rnHub/Випи*дити Цимбалука/Гра в кальмара у "днр"». URL : <https://www.youtube.com/watch?v=7-M-UOtUnAE>
18. «Соколова цілує прапор Росії/ Путін за*бав панду/Всі українці – росіяни». URL : <https://www.youtube.com/watch?v=lsODwtZJDa0>
19. «Соколова vs Арестович. Соловйов у комі. У Криму послали російських солдатів». URL : <https://www.youtube.com/watch?v=tQ3bFbxAyL4>
20. «Сталін хороший/ Свобода – це рабство/Соловйов лякає санкціями». URL : <https://www.youtube.com/watch?v=o7cULQX2gbw>
21. «ТЕРМІНОВЕ звернення до росіян. Секретні українські лабораторії. Вечір у бомбосховищі». URL : <https://www.youtube.com/watch?v=ygVXUK7J3V0>
22. «У Кобзона знову Аншлаг? Гура, Сальдо, хто з колаборантів наступний?». URL : <https://www.youtube.com/watch?v=EP1QqS6RVpQ>
23. «Z-шедеври. Тиндер у “ДНР”. Яніна у Криму». URL: <https://youtu.be/88FGZ4WfdNY>
24. «Росія без Інстаграма. Цар-вагон Медведчука. Зрадниця Снежана Єгорова. Без кісток 2.2». URL: <https://tinyurl.com/5dfm8hkr>
25. «Лавров і євреї, "любов" до росіян, Белгород, істерика пропагандистів». URL: <https://tinyurl.com/3r35yn4u>
26. «Тимошенко Захарова і гендер. Стамбульська конвенція. Путіну вкусно і точка». URL: <https://tinyurl.com/32rj9kr2>

27. «Вадим Новинский: УПЦ МП, РПЦ, Мариуполь. Ахметов и православие мозга». URL: <https://tinyurl.com/ms749ee9>
28. «Донька Дугіна погналає поперед батька в пекло. Росія пожирає сама себе». URL: <https://tinyurl.com/4z6y6zav>
29. «Мобілізація йде "по плану". Путін готує армію алкоголиків із іржавим залізом». URL: <https://tinyurl.com/5v4r8j6x>
30. «Як виглядає справжній нацизм. Фак із бомбосховища-2 | Вечір із Яниною Соколовою». URL: <https://tinyurl.com/5yzcjj8k>
31. Офіційна сторінка «Радіо НВ». URL : <https://radio.nv.ua/bez-kistok>
32. «Фаріон ставить дитсадок на вуха». URL: <https://youtu.be/wMMdDsCjOfk>
33. «Гонзо: право знати все». URL: <https://ms.detector.media/profstandarti/post/13373/2015-05-31-gonzo-pravo-znaty-vs>
e/

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача освітнього ступеня магістра
ЗНУ**

Я, Третяк Влада Романівна, студентка другого курсу магістратури, денної форми навчання, спеціальність журналістика, адреса електронної пошти tretakvlada@gmail.com.

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Рецепція гонзо-журналістики сучасними українськими інтернет медіа» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ студент Третяк Влада Романівна

Дата _____ Підпис _____ керівник Усманова Олена Вікторівна